

**MANUALI I REGJISTRIMIT TË
INSTITUCIONEVE
MIKROFINANCIARE DHE
INSTITUCIONEVE FINANCIARE
JOBANKARE**

PRISHTINË, QERSHOR 2017

PREAMBULA

Në përputhje me nenin 36, paragrafi 1, nënparagrafi 1.4 i Ligjit nr. 03/L-09 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës, si dhe nenin 16 të Statutit të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, në zbatim të Ligjit nr. 04/L-093 për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare Bordi Ekzekutiv, në mbledhjen e mbajtur më 14 korrik 2017 miratoi:

MANUALI I REGJISTRIMIT TË INSTITUCIONEVE MIKROFINANCIARE DHE INSTITUCIONEVE FINANCIARE JOBANKARE

PËRMBAJTJA

1.	HYRJE.....	4
1.1.	Përkufizimet	6
2.	PROCESI I APLIKIMIT PËR REGJISTRIM.....	7
2.1.	Faza e para-aplikimit	7
2.2.	Faza e aplikimit	9
2.2.1.	Plani i biznesit	11
2.2.2.	Kapitali	13
2.2.3.	Struktura udhëheqëse.....	14
2.2.4.	Letra mbështetëse.....	17
2.2.5.	Dorëzimi i aplikacionit.....	17
2.3.	Faza e pas-aplikimit.....	18
2.4.	Shqyrtimi i aplikacionit	19
2.5.	Vendimi për regjistrim	19
3.	MIRATIMET E TRANSAKSIONEVE TJERA.....	20
3.1.	Ndryshimi i emrit.....	21
3.2.	Ndryshimet në aktin e themelimit dhe/apo statutin	22
3.3.	Aksionarët kryesor.....	22
3.4.	Emërimi i drejtorëve dhe menaxherëve të lartë	23
3.5.	Zgjerimi i veprimtarive të IFJB-ve	25
3.6.	Shitja e portfolios.....	25
3.7.	Hapja dhe zhvendosja e zyrave brenda vendit	26
3.8.	Mbyllja e zyrave brenda vendit	26
3.9.	Regjistrimi i agentëve të IFJB-ve	27
3.10.	Tërheqja e regjistrimit të agentëve	28
3.11.	Auditori i jashtëm	28
3.12.	Bashkimet dhe përvetësimet	29
3.13.	Transaksionet që kërkojnë vetëm njoftim të BQK-së	30
4.	SHTOJCAT E MANUALIT	30

1. HYRJE

Banka Qendrore e Republikës të Kosovës (BQK) ka përgjegjësi ekskluzive për licencimin/regjistrimin, rregullimin dhe mbikëqyrjen e Institucioneve Mikrofinanciare (IMF) dhe Institucioneve Financiare Jobankare (IFJB) në Republikën e Kosovës sipas nenit 23 paragrafi 1 të Ligjit Nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës (më tutje Ligji për BQK-në) dhe nenit 4 paragrafi 1 të Ligjit nr. 04/L-093 për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare (më tutje Ligji për Banka, IMF dhe IFJB).

Korniza ligjore në fuqi, ndër tjerash, e përcakton BQK-në kompetente për:

- regjistrimin e IMF-ve dhe IFJB-ve;
- revokimin e regjistrimeve të IMF-ve dhe IFJB-ve;
- menaxhimin ose mbikëqyrjen e procedurës së rehabilitimit (administrimit zyrtar) dhe fillimin e procedurave të falimentimit;
- vlerësimin e kushteve dhe dhënien e miratimit/refuzimit për transaksionet e përcaktuara në kapitullin tre (3) të këtij manuali.

Të interesuarit për të themeluar një IMF ose IFJB duhet fillimisht të aplikojnë për regjistrim në Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës (BQK). Veprimtaria primare e IMF-së është dhënia e kredive dhe ofrimi i një numri të kufizuar të shërbimeve financiare për mikro dhe subjektet e vogla juridike, ekonomitë familjare me të hyra të ulëta dhe personat me të hyra të ulëta, siç është përcaktuar në nenin 93 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB. Ndërsa IFJB është e angazhuar në një ose më tepër nga veprimtaritë vijuese: dhënien e kredive, hyrjen në hua dhe kontrata qiradhënie financiare-lizingu, në nënshkrimin, tregtimin, ndërmjetësimin ose shpërndarjen e letrave me vlerë, veprimin si shoqëri investuese ose këshilltar i investimeve apo ofrimin e shërbimeve të tjera financiare siç janë këmbimi valutor; kredit kartat; faktoringun, ose garancitë, ose shërbime të tjera financiare, edukuese-trajnuese, këshillëdhënëse dhe operacionale, si dhe veprimtari të tjera sipas përcaktimit nga BQK-ja. Veprimtaritë e lejuara për IFJB, në mënyrë më specifike, janë përcaktuar në nenin 94 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB. Përderisa IFJB mund të angazhohen në një apo disa veprimtari, nga ato të lartpërmendurat, të cilat kanë shkallë të ndryshme të kufizimeve ligjore dhe përputhen me nivele të ndryshme të rregullimit duhet të theksohet se edhe ky manual varësisht veprimtarive përdoret përshtatshëmrisht, kjo vlen posaçërisht për veprimtarinë e këmbimit valutor.

Në kontekst të regjistrimit të IMF-ve dhe IFJB-ve objektivi i përgjithshëm i BQK-së është që të sigurojë një proces transparent gjithëpërfshirës, i cili ndihmon për të siguruar një mjedis të sigurt, të qëndrueshëm dhe konkurrues, me qëllim të hyrjes në treg të IMF-ve dhe IFJB-ve të shëndosha dhe të qëndrueshme që mbështeten nga aksionarë të fuqishëm dhe me përvojë në industrinë financiare. IMF-të dhe IFJB-të e tilla realizojnë veprimtari të ekuilibruar me rreziqe të menaxhuara, janë në gjendje të përballojnë dhe të zhvillohen në kushtet e konkurrencës së lirë që ofron një treg i hapur dhe i integruar në tregun financiar ndërkombëtar si dhe janë në gjendje të përballojnë me kapital dhe likuiditet situatat e krizave. Në këtë mënyrë arrijnë të mbështesin zhvillimin e ekonomisë së vendit dhe në mënyrë transparente i ofrojnë publikut shërbime dhe produkte financiare cilësore dhe efikase.

Manuali i regjistrimit të IMF-ve dhe IFJB-ve përcakton kushtet dhe procedurat e nevojshme që duhen përmbushur nga subjektet aplikuese për marrjen e regjistrimit nga BQK. Manuali ofron udhëzime të veçanta për pranimin dhe vlerësimin e aplikacioneve dhe përcakton dokumentet minimale të nevojshme për aplikim për regjistrim. Duhet të theksohet se manuali është vetëm një udhëzues procedural dhe nuk përfshin të gjithë faktorët, që mund të vlerësohen gjatë analizës. Gjatë procesit të aplikimit informacione shtesë mund të kërkojnë nga ana e BQK-së varësisht nga kompleksiteti i situatës. Megjithatë, manuali shërben si një udhëzues për të gjithë të interesuarit potencial për themelimin e IMF-ve dhe/apo IFJB-ve dhe njëkohësisht lehtëson trajtimin e aplikacioneve për regjistrim nga stafi i Departamentit për Licencim dhe Standardizim në kuadër të BQK-së nga i cili do të shfrytëzohet si manual referues, udhëzues pune dhe si mjet trajnues.

Struktura vijuese e manualit është si më poshtë.

Kapitulli i dytë (2) i manualit shtjellon procesin e aplikimit duke filluar nga faza e para-aplikimit, faza e aplikimit dhe faza e pas-aplikimit. Faza e para-aplikimit kalon nëpër çështjet bazike, duke përfshirë vendimin nëse themelimi i një IMF-je apo IFJB-je është gjëja e duhur për të interesuarit dhe çfarë mund të jenë alternativat. Të interesuarit për të themeluar një IMF apo IFJB, mund të gjejnë këtë pjesë të dobishme sepse këtu përfshihen detajet e takimeve para aplikimit ku ndahen pritjet e BQK-së që mundëson kuptimin se çfarë do të thotë kjo për aplikuesin dhe burimet e tij, gjëra të cilat vlerësohen të dobishme për të dyja palët: të interesuarit dhe BQK-në.

Faza e aplikimit, fillon me listimin e dokumentacionit minimal të nevojshëm për aplikim dhe vazhdon me diskutimin e strukturuar përreth komponentëve kryesor të aplikacionit për regjistrim për nga pesha a tyre në vendimmarrjen e BQK-së. Si përmbyllje e kësaj pjese në këtë kapitull është sqarimi i dorëzimit formal të aplikacionit në BQK.

Faza e pas-aplikimit përcakton se çka vlerëson BQK në aplikacionin për regjistrim të IMF-ve dhe IFJB-ve, sqaron arsyet për vendim pozitiv dhe ato për vendim negativ si dhe kohën që i duhet për të marrë një vendim për kërkesën për regjistrim. Faza e pas-aplikimit përfundon me fazën opcionale në këtë proces, vendimin për regjistrimin apo refuzimin e regjistrimit, i cili merret pas shqyrtimit dhe vlerësimit të të gjithë dokumenteve dhe informacioneve të pranuar si aplikacion në këtë proces. Gjatë kësaj faze, BQK mund të kryej edhe inspektim në vend në objektet e IMF-së apo IFJB-së së propozuar për verifikimin e kushtet për fillimin e biznesit financiar.

Transaksionet tjera të cilat realizohen pas regjistrimit të IMF-ve apo IFJB-ve si dhe për të cilat kërkohet miratim paraprak nga ana e BQK-së, janë sqaruar në kapitullin tre (3) të këtij manuali. Në këtë kapitull është përcaktuar gjithashtu edhe dokumentacioni i kërkuar për miratimin e këtyre transaksioneve, afatet si dhe procedura e shqyrtimit.

Manuali përmbyllet me kapitullin e katër (4) i cili përmban shtojca të manualit të cilat japin sqarime të detajizuara për çështje të caktuara duke mbështetur përmbajtjen e manualit dhe formularët e nevojshëm për aplikim për regjistrim të IMF-ve/IFJB-ve dhe miratim të transaksioneve tjera.

Për ndonjë sqarim shtesë apo për ndonjë pyetje individuale, të interesuarve ju rekomandohet të kontrollojnë pjesën “Pyetjet më të shpeshta” në uebfaqen e BQK-së si dhe shtojcat I – Procesi i Regjistrimit, II – Kriteret e Regjistrimit dhe III – Alternativat ndaj Licencimit Bankar të këtij manuali apo

të kontaktojnë direkt Departamentin për Licencim dhe Standardizim në BQK përmes emailit Licencimi@bqk-kos.org ose përmes telefonit në numrin +381 (0) 38 222 055.

1.1. Përkufizimet

Të gjitha shprehjet e përdorura në këtë manual kanë të njëjtin kuptim siç përcaktohen me nenin 3 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB dhe/ose siç janë përkufizuar në vijim për qëllim të këtij manuali:

Institucion Mikrofinanciar – person juridik i organizuar si shoqëri aksionare sipas Ligjit për Shoqëritë Tregtare, veprimtari primare e të cilit është dhënia e kredive dhe ofrimi i një numri të kufizuar të shërbimeve financiare për mikro dhe subjektet e vogla juridike, ekonomitë familjare me të hyra të ulëta dhe personat me të hyra të ulëta;

Institucion financiar jobankar (IFJB) person juridik që nuk është bankë e as institucion mikrofinanciar, që është regjistruar nga BQK-ja sipas Ligjit për Bankat, IMF dhe IFJB, për t'u angazhuar në një ose më tepër nga veprimtaritë vijuese: dhënie e kredive, hyrjen në hua dhe kontrata qiradhënieje financiare-lizingu, në nënshkrimin, tregtimin, ndërmjetësimin ose shpërndarjen e letrave me vlerë, veprimin si shoqëri investuese ose këshilltar i investimeve apo ofrimin e shërbimeve të tjera financiare siç janë këmbimi valutave; kredit kartat; faktoringun ose garancitë, ose shërbime të tjera financiare, edukuese-trajnuese, këshillëdhënëse dhe operacionale, si dhe veprimtari të tjera sipas përcaktimit nga BQK-ja.

Lizingu –veprimtari financiare të përcaktuar sipas Ligjit nr.03/L-103 për Lizingun.

Këshilltar për investime –këshillim për blerjen dhe shitjen e instrumenteve financiare (aksionet, obligacionet e shoqërive tregtare dhe të pushtetit vendor, bonot e thesarit dhe obligacionet e emetuara nga shteti, instrumentet e emetuara nga BQK-ja, dëftesat tregtare, aksionet ose kuotat e fondeve të investimit, si dhe instrumente të tjera financiare, të krahasueshme me aksionet dhe obligacionet dhe që vlerësohen dhe miratohen si të tilla nga BQK-ja) me porosi të klientit si dhe studimin, përgatitjen dhe mbikëqyrjen e zbatimit të planit të investimit të përgatitur për klientin.

Faktoringu –veprimtari financiare përmes së cilit IFJB blen llogari të arkëtueshme prej klientit. Objekt i kontratës faktoring janë kreditë/borgjet ekzistuese dhe/ose të ardhshme të llogarisë klient, të cilat kanë lindur dhe/ose do të lindin nga shitja e sendeve dhe/ose shërbimeve nga furnizuesi te klienti (debitori). Kreditë/borxhet e llogarisë klient, që janë objekt i kontratës faktoring, mund të jenë vendore ose ndërkombëtare.

Garancitë –garancion të lëshuar nga IFJB për të marrë përsipër detyrimin e borxhit të një huamarrësi, nëse huamarrësi nuk është në gjendje të paguajë borxhin. Garancioni mund të jetë i kufizuar ose i pakufizuar, duke e bërë garantuesin përgjegjës për vetëm një pjesë ose të gjithë borxhin.

Shërbimi i transferit dhe pranimi të parave ose shërbimi i pagesave për pagesat brenda dhe jashtë vendit –veprimtari financiare të autorizuar të IFJB që mundëson transferin e parave dhe/ose ekzekutimin e transaksioneve të pagesës. Transferi i parave apo pagesa jashtë vendit kryhet përmes një sistemi ndërkombëtar të autorizuar/njohur për transfere elektronike, ku fondet pranohen nga një pages, pa krijuar ndonjë llogari në emër të pagesit apo të të paguarit, me qëllim të vetëm të transferit të shumës përkatëse tek i paguari apo në një institucion tjetër të pagesave, që vepron në emër të të paguarit dhe/ose kur fondet e tilla pranohen në emër të të paguarit dhe vihen në dispozicion të tij.

Këmbimi i valutave –veprimtari e shitblerjes së valutave të huaja në para të gatshme.

Agjent – person që vepron në emër dhe për llogari të IFJB për ushtrimin e veprimtarisë financiare të transferimit të parave dhe të shërbimeve të pagesave, të përcaktuara në kontratën përkatëse të agjentit me IFJB.

Drejtor – person i emëruar nga aksionarët ose themeluesit për të shërbyer si anëtar i Bordit të Drejtorëve të IMF-ve/IFJB-ve.

Menaxher i lartë – kryeshefi ekzekutiv/menaxheri i përgjithshëm, zëvendëskryeshefi ekzekutiv/menaxheri i përgjithshëm, zyrtari kryesor për financa, zyrtari kryesor për operacione, zyrtari kryesor për rrezik të IMF-së/IFJB-së, si dhe çdo person, përveç drejtorit, i cili (i) i raporton drejtpërsëdrejti bordit ose merr pjesë apo ka autoritet për të marrë pjesë në funksionet kryesore politikëbërëse të IMF-së/IFJB-së, pavarësisht nëse ai person ka titull zyrtar apo merr kompensim për veprimet e tilla dhe (ii) është caktuar si menaxher i lartë nga BQK-ja.

Zyra e IMF-së/IFJB-së - vend i veprimtarisë afariste i cili formon një njësi/zyrë ligjërish të varur të IMF-së/IFJB-së e pa themeluar me vete, nëpërmjet të cilës IMF/IFJB mund të lejohet që të angazhohet në veprimtari financiare;

Bashkimet - bashkim i dy ose më shumë IMF-ve/IFJB-ve nëpërmjet transferimit të totalit të mjeteve dhe detyrimeve në një IMF/IFJB e re;

Përvetësimet - procesi i blerjes ose përvetësimit të një pjese ose një kompanie të tërë;

2. PROCESI I APLIKIMIT PËR REGJISTRIM

Ky kapitull fillon me zbërthimin e fazës së para-aplikimit si fazë fillestare e procesit të regjistrimit të IMF-ve dhe IFJB-ve si dhe sqarohet takimi informues para aplikimit, si pjesa më e rëndësishme e kësaj faze. Kapitulli pastaj vazhdon me shtjellimin e fazës së aplikimit e cila fillon me paraqitjen e kërkesës për regjistrim. Kjo pjesë përfshin informacion në lidhje me atë se çka duhet të përmbaj aplikacioni për regjistrim. Faza e aplikimit pasohet nga ajo e pas-aplikimit ku sqarohet se çka vlerëson BQK dhe sa kohë mund ti duhen për të marrë një vendim. Kapitulli përfundon me sqarimin e fazës opcionale në këtë proces që ka të bëjë me vendimin për regjistrimin apo refuzimin e regjistrimit, i cili merret pas shqyrtimit dhe vlerësimit të të gjithë dokumenteve dhe informacioneve të pranuar si aplikacion në këtë proces.

2.1. Faza e para-aplikimit

Të interesuarit për regjistrim si IMF dhe IFJB, në varësi të planit të biznesit ose veprimtarive që planifikojnë të ndërmarrin fillimisht duhet të vlerësojnë nëse themelimi si IMF apo IFJB është opsioni më i përshtatshëm për ta. Dallimi në mes të IMF-ve dhe IFJB-ve lidhet me veprimtaritë e lejuara për këto institucione. Nëse synohet angazhimi vetëm në veprimtarinë e kredithënies dhe veprimtaritë e lidhura me kredithënie si dhe marrjen e depozitave për kreditim të segmenteve të caktuara apo individëve që banojnë në një pjesë specifike të vendit apo nëse synohet kreditimi i ndërmarrjeve të vogla lokale ose organizatave jofitimprurëse, krijimi i një IMF-je mund të jetë një alternativë më e përshtatshme.¹ Ndërsa nëse planifikohet angazhimi edhe në veprimtaritë tjera përveç atë të kreditimit, siç janë: shërbimi i pagesave,

¹ IMF-të të cilat planifikohet të angazhohen në pranimin e depozitave, përveç regjistrimit si IMF, duhet të marrin edhe miratimi paraprak për këtë veprimtari.

lizingut, faktoringu etj, krijimi i një IFJB-je mund të jetë një alternativë më e përshtatshme.² Përfundimisht të interesuarve për aplikim i'u sygjerohet referimi informatave më të hollësishme për secilën nga alternativat në shtojcën III - Alternativat ndaj Licencimit Bankar për të parë cila është alternativa më e përshtatshme për vizionin e tyre.

Nëse pas vlerësimit të alternativave të interesuarit janë bindur se themelimi i një IMF-je apo IFJB-je është rruga e duhur dhe janë të gatshëm për të filluar procesin, duhet të kontaktojnë BQK-në për të kërkuar organizimin e takimit informues para aplikimit. Kërkesa për takim dërgohet nga përfaqësuesi i autorizuar i aplikuesit në email-in kontaktues të Departamentit për Licencim dhe Standardizim: Licencimi@bqk-kos.org. BQK-ja pranon aplikacionet për regjistrim si IMF apo IFJB vetëm nëse paraprakisht është mbajtur takimi informues.

Takimi Informues

Para zhvillimit të takimit informues me BQK-në, të interesuarëve duhet ta shqyrtojnë plotësisht këtë manual, në mënyrë që të njoftohen me të gjitha procedurat që kanë të bëjnë me regjistrim të IMF-ve dhe IFJB-ve.

Takimi informues është i obligueshëm për regjistrimin e IMF-ve dhe IFJB-ve sepse mundëson:

- kuptimin e procesit të regjistrimit dhe çfarë ndodh në faza të ndryshme;
- kuptimin e pritjeve të BQK-së;
- identifikimin e ndonjë shqetësimi të veçantë që BQK mund të ketë në fillim, që mund të ndihmojë në vendimin nëse të interesuarit duan të shpenzojnë kohë dhe para në një aplikacion që nuk mund të përparojë më tej;
- dorëzimin sa më të plotë të aplikacionit.

Para mbajtjes së takimit informues të interesuarit për aplikim duhet të përgatiten për të prezantuar në takim një përmbledhje të shkurtër të propozimit të biznesit, që si minimum duhet të përmbajë:

- arsyeshmërinë e themelimit të IMF-së apo IFJB-së si dhe strategjinë fillestare të biznesit duke specifikuar se cilat produkte do të ofrohen, si do t'i ofrohen ato dhe tregun e synuar;
- burimet e financimit - si do të financohen dhe nëse kanë ndonjë investitor dhe/ose fonde në vend;
- pronësinë dhe ekipin menaxherial - detajet e pronarëve dhe menaxherëve të propozuar, për aq sa ato njihen;
- planin kohor- një pasqyrë dhe afat kohor të planit tuaj për të themeluar IMF-në apo IFJB-në e re.

Takimi informues udhëhiqet nga Zëvendësguvernatori për Mbikëqyrje Financiare (ZGMF), Drejtori i Departamentit për Licencim dhe Standardizim apo ndonjë i deleguar i tyre, si dhe një zyrtar i lartë përgjegjës për aktivitetet e licencimit. Rrjedhimisht në takim duhet që të marrin pjesë të gjithë aksionarët kryesor të IMF-së apo IFJB-së të propozuar. Gjatë takimit, të interesuarit për aplikim inkurajohen që të shtrojnë pyetje rreth procesit të regjistrimit dhe paqartësive të mundshme që kanë me qëllim që të sigurohet përgatitja e aplikacionit në mënyrë sa më efektive. Departamenti për Licencim dhe Standardizim gjithëherë duhet të mbajë procesverbalin e takimeve informuese si dëshmi të këtij procesi në dosjen e aplikuesit.

² IFJB-të nuk janë të lejuara të angazhohen në pranimin e depozitave.

Në fund të takimit pritët që të interesuarit të kenë më të qartë procesin e regjistrimit si IMF apo IFJB dhe se aplikacioni kur të dorëzohet, të jetë me cilësi të mjaftueshme për BQK-në që të marrë një vendim sa më shpejt që të jetë e mundur. Ritmi në të cilin të interesuarit për aplikim përparojnë përmes fazës së para-aplikimit varet në masë të madhe nga vet ata dhe përgatitjet e tyre.

2.2. Faza e aplikimit

Pas mbajtjes së takimit informues, aplikuesit mund të fillojnë përgatitjen e aplikacionit për regjistrim në BQK si IMF apo IFJB. Sqarimi i fazës së aplikimit fillon me listimin e dokumenteve mbështetëse që duhet të jenë pjesë e aplikacionit për regjistrim. Pjesa tjetër është e strukturuar rreth komponentëve kryesor të aplikacionit për regjistrim për nga pesha a tyre në vendimmarrjen e BQK-së, të cilat janë plani i biznesit, struktura udhëheqëse, financimi, dhe letra e mbështetjes në rastet kur aplikohet për themelimin e një subjekti të varur të një institucion financiar të huaj, nëse është e aplikueshme. Si përmbyllje e kësaj faze është sqarimi i dorëzimit formal të aplikacionit në BQK.

Aplikacioni për regjistrim si IMF duhet të shoqërohet nga informacionet e mëposhtme siç është përcaktuar me nenin 7 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB:

- dokumentet përbërëse të IMF-së së propozuar, duke përfshirë një kopje të noterizuar apo dokumentacionin origjinal sipas të cilit është themeluar, si dhe adresën e propozuar të zyrës qendrore;
- emrin, nacionalitetin, vendbanimin, kualifikimet, përvojën dhe historikun afarist e profesional të çdo drejtori, aksionari kryesor dhe menaxheri të lartë të IMF-së së propozuar, duke përfshirë historikun afarist dhe profesional për dhjetë (10) vitet e fundit;
- shumën e kapitalit të autorizuar dhe të zotuar të IMF-së së propozuar, duke përfshirë shumat të cilat janë paguar dhe burimin e ligjshëm të kapitalit;
- planin e biznesit që përfshinë, ndër të tjera, strukturën organizative të IMF-së së propozuar, llojin e parashikuar të veprimtarive, pasqyrat e parashikuara financiare për tri vite dhe, nëse ekzistojnë, pasqyrat financiare të audituara dhe raportet vjetore për dy (2) vitet e fundit;
- listën e aksionarëve që mbajnë apo do të mbajnë pesë (5%) përqind a më shumë të aksioneve të IMF-së së propozuar dhe pronarëve përfitues të këtyre aksioneve, duke cekur emrat e tyre, adresën dhe posedimin përkatës të aksioneve;
- për çdo drejtor, aksionar kryesor, dhe menaxher të lartë të IMF-së së propozuar, dëshminë zyrtare nga Gjykata që shpalos çdo dënim për vepra penale nga Gjykata penale, dosjet personale të falimentimit, diskualifikimi nga ushtrimi i profesionit, apo përfshirjen e kaluar ose të tashme në funksion menaxhues të ndonjë korporate ose organi tjetër sipërmarrës që i është nënshtruar procedurave të paaftësisë pagueuse, nëse ka;
- në çdo rast kur paraqitësi i kërkesës është një institucion financiar i huaj që propozon themelimin e një IMF-je varëse në Kosovë, duhet të sigurohet një deklaratë nga mbikëqyrësi i vendit amë se nuk ka kundërshtim rreth fillimit të veprimtarive të propozuara në Kosovë, dhe se ushtron mbikëqyrje globale financiare të konsoliduar të veprimtarisë ndaj IMF-së së huaj, nëse është e aplikueshme;
- dëshminë e pagesës së tarifës për regjistrim;

- dokumentet e kërkuar në formularin për aplikim dhe informacione tjera shtesë të cilat mund të konsiderohen si të duhura nga BQK-ja.

Aplikacioni për regjistrim si IFJB duhet të shoqërohet nga informacionet e mëposhtme siç është përcaktuar me nenin 5 të Rregullores për Regjistrimin, Mbikëqyrjen dhe Veprimtaritë e Institucioneve Financiare Jobankare (më tutje Rregullorja për IFJB):

- dokumentet përbërëse të IFJB-së, duke përfshirë një dokument origjinal ose një kopje të noterizuar sipas të cilit është themeluar, si dhe adresën e propozuar të zyrës qendrore;
- kopjen e dokumentacionit të regjistrimit të biznesit;
- emrin, nacionalitetin, vendbanimin, kualifikimet dhe përvojën e drejtorit apo menaxherit të lartë të IFJB-së;
- shumën e kapitalit të zotuar të IFJB-së, duke përfshirë shumat të cilat paguhen dhe burimin e ligjshëm të kapitalit;
- planin e biznesit që përfshin ndër të tjera, strukturën organizative të IFJB-së të propozuar, veprimtaritë e planifikuara financiare dhe projeksionet e pasqyrave financiare për tri vitet e ardhshme;
- listën e aksionarëve të IFJB-së, duke cekur emrat e tyre, adresën dhe posedimin përkatës të aksioneve;
- emrin, nacionalitetin, vendbanimin, historikun afarist dhe profesional, si dhe pasqyrat financiare të audituara të çdo aksionari kryesor, nëse është e aplikueshme të IFJB-së për tre (3) vitet e fundit;
- për çdo drejtor ose menaxher të lartë apo aksionar kryesor të IFJB-së, dëshminë zyrtare nga Gjykata që shpalos çdo dënim për vepra penale, dosjet personale të falimentimit, diskualifikimi nga ushtrimi i profesionit apo përfshirjen e kaluar ose të tashme në funksion menaxhues të ndonjë korporate ose organ tjetër sipërmarrës, që i është nënshtruar procedurave të paaftësisë paguese, nëse ka;
- për çdo drejtor ose menaxher të lartë të angazhuar apo që do të angazhohet, duhet të paraqitet dëshmia për përgatitjen profesionale dhe përvojën e tyre;
- në çdo rast kur aplikuesi është një institucion financiar i huaj, që aplikon të themelojë një IFJB në Kosovë, nevojitet një deklaratë nga mbikëqyrësi në vendin amë, nëse është e aplikueshme, se nuk ka asnjë kundërshtim për themelimin e propozuar të operacioneve në Kosovë dhe se ushtron mbikëqyrje të konsoliduar për IFJB-në;
- listën e tarifave të planifikuara për ofrimin e produkteve dhe shërbimeve;
- dokumentin për shfrytëzimin e sistemit operativ të teknologjisë informative dhe sistemit operativ/software-it të aplikuar për kryerjen e shërbimeve elektronike të transaksioneve financiare;
- institucionet për ofrimin e shërbimit të pagesave brenda vendit iu kërkohet një kopje e marrëveshjes së nënshkruar ose dokument tjetër relevant me institucionet përkatëse për kryerje të shërbimit të pagesave;

- institucionet për ofrimin e shërbimit të pagesave jashtë vendit duhet të kenë marreveshje me një sistem ndërkombëtar të autorizuar për transfere elektronike;
 - dëshminë e pagesës së tarifës për regjistrim;
- dokumentet e kërkuar në formularin për aplikim dhe informacione tjera shtesë të cilat mund të konsiderohen si të duhura nga BQK-ja.

Kërkesat e lartcekura për dokumentacion në aplikacionet e IFJB-ve që planifikojnë të angazhohen vetëm në veprimtarinë e këmbimit valutor do të aplikohen përshtatshmërisht.

2.2.1. Plani i biznesit

Planit i biznesit është një prej elementeve kyçe në procesin vendimmarrës për dhënien e regjistrimit për IMF apo IFJB.

Planit i biznesit i IMF-së apo IFJB-së së propozuar duhet të jetë i konstruktuar në formë të tillë në mënyrë që të zbërthej qartë zhvillimin strategjik afatgjatë të IMF-së apo IFJB-së së propozuar në tregun e synuar duke pasur parasysh qëndrueshmërinë financiare të saj. Strategjia afatgjatë e IMF-së apo IFJB-së së propozuar duhet të përkthehet në qëllime specifike dhe objektiva të matshme afatmesme dhe afatshkurtra, të cilat duhet të arsyetojnë rritjen e parashikuar si dhe të mbështetet me kapitalin e IMF-së apo IFJB-së së propozuar duke arsyetuar kështu projeksionet financiare.

Planit i biznesit, për të qenë i pranueshëm nga BQK, duhet minimalisht të përmbajë informatat e mëposhtme:

- pasqyrën e biznesit: strategjinë e përgjithshme të IMF-së apo IFJB-së së propozuar dhe detajet mbi veprimtarinë e planifikuar financiare;
- analizën e tregut duke përfshirë analizën e konkurrencës direkte dhe indirekte;
- analizën financiare ku përfshihet shpalosja e strukturës së aseteve, detyrimeve dhe kapitalit si dhe projeksionet financiare për tre vitet e para të operimit;
- funksionet e rëndësishme;
- strukturën udhëheqëse të IMF-së apo IFJB-së së propozuar.

Pasqyra e biznesit

Në pasqyrën e biznesit fillimisht shpaloset historiku i aplikuesit në të cilën ofrohen informata lidhur me organizimin, veprimtarinë të cilën ushtron si dhe shtrirjen gjeografike të zyrave të tij për të vazhduar më pastaj me strategjinë e përgjithshme të IMF-së apo IFJB-së së propozuar të zbërthyer në qëllime afatshkurtra dhe afatmesme të cilat duhet të jenë specifike, të qarta dhe të matshme.

Në këtë pjesë të planit duhet të bëhet edhe shpalosja e veprimtarisë së planifikuar financiare, konkretisht detajet e produkteve dhe shërbimeve të cilat planifikohen të ofrohen si dhe objektivat për të ardhmen lidhur me këto produkte dhe shërbime. Veprimtaria e planifikuar duhet të përfshijë gjithashtu edhe trendin e rritjes të veprimtarive financiare të parapara.

Analiza e tregut

Në planin e biznesit, IMF apo IFJB e propozuar duhet të paraqes analizën e tregut ku duhet të përshkruhet industria financiare me detaje të mjaftuara për të mundësuar vlerësimin e identifikimit të sfidave dhe perspektivës me të cilat IMF-ja apo IFJB-ja e propozuar do të përballet. Në këtë pjesë duhet të identifikohet qartë dhe të përshkruhet mjaftueshëm tregu i synuar në të cilin pritet të ofrohen veprimtaritë e përshkruara në pjesën paraprake. Gjithashtu, në analizën e tregut IMF-ja apo IFJB-ja e propozuar duhet të identifikoj nevojat e tregut për produktet dhe shërbimet e propozuara si dhe argumentoj plotësimin e këtyre nevojave përmes veprimtarisë financiare që planifikon ta ofroj.

Komponent i rëndësishëm i analizës së tregut është analiza e konkurrencës. IMF apo IFJB e propozuar në planin e biznesit duhet identifikoj qartë konkurrencën direkte dhe indirekte brenda tregut të synuar dhe atë që mund të ndikojnë në strategjinë zhvillimore të saj. Në analizën e konkurrencës duhet të paraqitet edhe pozicioni i IMF-së apo IFJB-së së propozuar përballë konkurrencës së identifikuar.

Analiza e tregut duhet të përmbaj edhe identifikimin e qartë të kërkesave rregullative që aplikohen në tregun e synuar si dhe strategjinë që IMF apo IFJB e propozuar do ta ndjekë për të siguruar pajtueshmëri me to. Pjesë përbërëse e analizës së tregut duhet të jetë edhe analiza a konkurueshmërisë apo SWOT. Analiza ku identifikohen përparësitë dhe dobësitë e IMF-së apo IFJB-së së propozuar kundruall konkurrencës, kërkesave rregullative dhe tregut në përgjithësi.

Analiza e tregut duhet të bazohet në përdorimin e të dhënave aktuale ekonomike në dispozicion, në mënyrë që të gjitha planifikimet të pasqyrojnë apo të jenë sa më të përafërta me realitetin.

Struktura organizative

Në planin e biznesit duhet të shpjegohet e gjithë struktura organizative e IMF-së apo IFJB-së së propozuar me detaje të mjaftueshme të cilat do të mundësojnë vlerësimin e adekuatshmërisë së asaj strukture konform kërkesave ligjore dhe rregullative për zhvillimin e veprimtarisë financiare. Për të lehtësuar procesin e vlerësimit të BQK-së në këtë pjesë duhet të paraqitet edhe një organogram i cili duhet të përmbajë minimalisht informatat e mëposhtme:

- skemën organizative me emrat individual, sipas nevojës;
- përbërjen e bordit të drejtorëve;
- listën e komiteteve dhe përgjegjësitë kryesore (të sigurohen emrat e anëtarëve, të mundshëm);
- përshkrimin e pozitës së menaxherëve të lartë;
- planifikimin e personelit (numri i punëtorëve/departamentet).

Në kuadër të strukturës organizative IMF apo IFJB e propozuar duhet të kujdeset të shpalos planet rreth krijimit të funksioneve kyçe të kërkuara me kornizën ligjore në fuqi, si funksioni për menaxhimin e riskut, funksioni i pajtueshmërisë, funksionin e auditimit dhe/ose kontrollave të brendshme. IMF-ja apo IFJB-ja e propozuar posaçërisht ajo që planifikojn të angazhohet në veprimtarinë e dhënies së kredive duhet të përshkruaj planet rreth krijimit të funksionit për menaxhim të riskut i cili do të monitorojë profilin e riskut të IMF apo IFJB së propozuar.

Analiza Financiare

Plani i biznesit të IMF-së apo IFJB-së së propozuar duhet të përmbaj edhe analizën financiare ku përfshihet shpalosja e strukturës së aseteve, detyrimeve dhe kapitalit si dhe projeksionet financiare për tre vitet e para të operimit.

Në kuadër të strukturës së aseteve dhe detyrimeve IMF apo IFJB e propozuar duhet të paraqet përparësitë dhe mangësitë e strukturës së propozuar. Për strukturën e kapitalit, BQK pret që IMF apo IFJB e propozuar të posedojë një shumë të mjaftueshme të kapitalit për të konkurruar në mënyrë efektive në treg dhe të mbështes në mënyrë adekuate operacionet e planifikuara. Duke marrë parasysh që është element kyç në procesin vendimmarrës për dhënien e regjistrimit kjo pjesë elaborohet në mënyrë më specifike në pikën 2.2.2. të këtij kapitulli.

Parashikimet apo projeksionet financiare në planin e biznesit të IMF-së apo IFJB-së së propozuar duhet të tregojnë trendët e ardhshme të aseteve, detyrimeve dhe kapitalit, vëllimin për çdo lloj shërbimi (produkti), investimet fikse të mjeteve si dhe shpërblimin e menaxhmentit dhe stafit. Forma e këtyre parashikimeve të kërkuara është e paraqitura në Shtojcën D – Forma e Projeksioneve Financiare, në këtë manual.

2.2.2. Kapitali

Njëri ndër kriteret kyçe i cili merret parasysh për marrjen e vendimit për miratimin apo refuzimin e kërkesës për regjistrim si IMF apo IFJB është kapitali i zotuar që planifikohet të investohet dhe burimi i fondeve të tij. Siç është përcaktuar në nenin 101 të Ligjit për Banka IMF dhe IFJB, shuma e kapitalit minimal të kërkuar për të ushtruar veprimtari financiare si IMF është jo më pak se 200 mijë euro. Ndërsa shuma e kapitalit minimal të kërkuar për të ushtruar veprimtari financiare si IFJB është e përcaktuar në nenin 4 të Rregullores për IFJB, varësisht nga veprimtaria financiare që planifikohet të ushtrohet:

- dhënja e kredive - 300,000 Euro;
- lizingu/ lidhja e marrëveshjeve për hua dhe qira – 150,000 Euro;
- këshilltar për investime – 100,000 Euro;
- faktoringu – 150,000 Euro;
- garancitë - 150,000 Euro;
- shërbimi i pagesave - 100,000 Euro;
- këmbimi i valutave - 10,000 Euro.

Për çdo IFJB të propozuar që kërkon të angazhohet në më shumë se një veprimtari, kapitali minimal i kërkuar do të jetë sipas shumave të përcaktuara me lartë për secilën veprimtari të kërkuar.

Kapitali minimal duhet të paguhet në para të gatshme dhe se fondet e tij nuk mund të rrjedhin nga:

- kreditë nga bankat në të cilat bëhet pagesa e kapitalit; apo
- kreditë kur banka që pranon kapital është garantues;
- kreditë nga bankat tjera në Kosovë, përveç nëse janë të kolateralizuara njëqind për qind (100%) me letra me vlerë të miratuara e që mbahen nga pala e tretë si kujdestar.

Aksionet e lëshuara në këmbim të shërbimeve nuk trajtohen si kapital i paguar. Gjithashtu edhe pagesat ose shpenzimet për blerjen ose për qiramarrjen e lokaleve të punës dhe pajisjeve, si dhe shpenzimet e tjera operative nuk përfshihen në shumën e kapitalit fillestar minimal.

BQK-ja ka të drejtë për të kërkuar rritjen e minimumit të kapitalit për IMF-në e propozuar që planifikon të merret me veprimtari të pranimit të depozitave, bazuar në aplikacionin e saj, konkretisht planin e biznesit dhe projeksionet financiare. Gjithashtu, duhet shpjeguar se si IMF apo IFJB e propozuar planifikon se të siguroj pajtueshmëri me rregulloret e BQK-së.

Në strukturën e kapitalit aplikuesi duhet të paraqet edhe numrin e aksioneve të autorizuar, numrin e aksioneve që do të emetohen, vlerën nominale për aksion dhe çmimin e shitjes për aksion. Për aksionarët që posedojnë më shumë se pesë përqind (5%) të aksioneve të IMF-së apo IFJB-së, duhet të sigurohen të dhënat financiare të tyre (referojuni shtojcës B & C në këtë manual). Të dhënat financiare do të përfshijnë bilancin e gjendjes dhe pasqyrën e të ardhurave (fitimin/humbjen) gjatë tre viteve të kaluara. BQK-ja do të vlerësojë aksionarët e propozuar me mbi dhjetë përqind (10%) të aksioneve për të përcaktuar aftësinë aktuale financiare të tyre apo interesave të tyre të ndërlidhura, që do të mund të ndikonin negativisht në IMF-në apo IFJB-në e propozuar.

Informatat e dhëna në BQK duhet të nënshkruhen nga aksionarët me dëshminë për saktësinë dhe kompletimin e tyre. BQK-ja do të verifikoj burimet dhe do të kërkojë që shuma e kapitalit të paguhet para lëshimit të regjistrimit.

Përshtatshmëria e aksionarëve

Përshtatshmëria e aksionarëve kryesorë potencial është gjithashtu element shumë i rëndësishëm në vlerësimin e BQK-së. Për të verifikuar përshtatshmërinë e aksionarëve, aplikuesi në dokumentacionin e tij për regjistrim duhet të ofrojë dëshmi që vërteton qëndrueshmërinë financiare për çdo aksionar kryesor potencial. Kjo përfshin dëshmi të përmbushjes së shpejtë të detyrimeve financiare të kaluara dhe një gjendje ekzistuese të shëndoshë financiare. Aplikuesi duhet të dorëzoj dokumentacion valid që vërteton pagesën e të gjitha detyrimeve tatimore nga aksionari kryesor potencial. Dokumenti i tillë duhet të jetë i lëshuar jo më vonë se tridhjetë (30) ditë nga data e aplikimit.

Për vlerësimin e përshtatshmërisë së aksionarëve BQK ka të drejtë të mbledhë dëshmi në pajtim me Udhëzimin nr. 01/2015 për Verifikimin e të Kaluarës Penale për Aksionarët Kryesor, Drejtorët dhe Menaxherët e Lartë të Institucioneve Financiare. Për më shumë rreth dokumentacionit dhe detajeve referohuni në Shtojcat B dhe C të këtij manuali.

2.2.3. Struktura udhëheqëse

Menaxhmenti i lartë është shumë i rëndësishëm për suksesin e një IMF apo IFJB të re. Përzgjedhja e një kryeshefi ekzekutiv dhe menaxhmenti tjetër të lartë të kualifikuar dhe profesional, si dhe një bordi të drejtorëve adekuat është një ndër detyrat më me rëndësi të IMF-së apo IFJB-së së propozuar. Kryeshefi ekzekutiv i propozuar duhet të përfshihet në mënyrë aktive në zhvillimin dhe kompletimin e aplikacionit për regjistrim dhe duhet të jetë plotësisht i njoftuar me planin e biznesit të IMF-së apo IFJB-së së propozuar pasi që ai person duhet të zbatojë me sukses drejtpërdrejtë planin e propozuar të IMF-së apo IFJB-së.

Neni 97 i Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB si dhe Rregullorja për IFJB kanë përcaktuar përbërjen, kriterin “i përshtatshëm dhe i duhur” dhe kriterin e pavarësisë për miratimin e drejtorëve dhe menaxherëve të lartë të IMF-ve dhe IFJB-ve. Elementet të cilat merren në konsideratë për këto kritere përfshijnë: të dhënat mbi veprat penale, pozitën financiare, veprimet civile kundër individëve për ndjekjen e borxhit personal, sanksione të zbatuara nga rregullatorët e industrive të ngjashme dhe praktikatat e mëhershme të dyshimta të biznesit.

BQK-ja mund kryej hetime lidhur me historikun e personave të propozuar si menaxher të lartë, drejtor dhe aksionar kryesor të IMF-së apo IFJB-së së propozuar. Këto hetime mund të kryhen për të verifikuar nëse personat e propozuar i plotësojnë kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi për të qenë në ato pozita. BQK-ja mund të ndajë me rregullatorët e institucioneve të tjera financiare çfarëdo informacioni që e pranon si rezultat i hetimeve të saja.

Një person nuk konsiderohet i përshtatshëm për të qenë drejtor nëse i njëjti:

- është dënuar për krime ose që është gjetur fajtor për vepra penale ekonomike sipas Kodit Penal;
- sipas vendimit të gjykatës i është mohuar ushtrimi i veprimtarive në kuadër të kompetencës së bordit të drejtorëve.

IMF-ja apo IFJB-ja, sapo të vihet në dijeni të rrethanave të cilat tregojnë se ndonjë drejtor ose menaxher i lartë mund të mos jetë person i përshtatshëm dhe i duhur, duhet ta njoftojë menjëherë BQK-në.

Aplikuesit për regjistrim si IMF dhe IFJB për drejtorët dhe menaxherët e lartë duhet të dorëzojnë informatat e mëposhtme:

- vendimin e organit vendimmarrës për këto emërimet;
- raportin individual (CV sipas shtojcës A të këtij manuali) për personin e emëruar;
- kopjen e legalizuar/noterizuar të përgatitjes shkollore universitare;
- dëshminë zyrtare nga gjykata kompetente, që shpalos çdo dënim eventual për vepra penale dhe çdo procedurë penale, që mund të jetë duke u zhvilluar ndaj personit të propozuar;
- pëlqimin/autorizimin për verifikim të të kaluarës penale dhe marrjen e informacioneve tjera lidhur me informatat e paraqitura;
- informacione tjera shtesë të cilat mund të konsiderohen si të duhura nga BQK-ja.

Informatat që duhet të jepen në Formularin e Aplikacionit për secilin individ përfshijnë:

- titullin apo pozitën e veçantë të propozuar në IMF-në apo IFJB-në e re;
- emri dhe të dhënat e identifikimit;
- individët e ndërlidhur, kompanitë e ndërlidhura dhe partnerët e biznesit (vetëm për ata që aplikojnë si aksionar aktual apo të mundshëm);
- edukimi;
- përvoja profesionale, përfshirë informatat aktuale të punësimit dhe informatat e punësimit të mëparshëm që duhet të përfshijnë së paku pesë vite përvojë në shërbimet financiare;

- referencat profesionale;
- aplikacionet e mëhershme;
- pjesëmarrja në situatat problematike financiare;
- veprat penale dhe masat disiplinore;
- deklaratat financiare/vlera neto.

Për verifikim të përvojës dhe aftësisë paguese, përveç letër referencave si dokumente shitesë, BQK-ja mund të kërkojë edhe dëshmi kronologjike të kontributeve pensionale sipas punëdhënësve nga Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës (FKPK) ose institucionet pensionale alternative, Vërtetimin Tatumor (ATK) në lidhje me pagesën me kohë të obligimeve tatimore si dhe autorizim për lejimin e marrjes së informatave nga Regjistri Kreditor i Kosovës (CRK) për ta verifikuar historikun kreditor.

Personi i propozuar duhet të nënshkruajë se informatat e lartpërmendura janë të vërteta dhe të sakta sipas njohurive të tij. Nëse ndonjë ndryshim material në aplikacion ndodh para vendimit të aplikacionit për regjistrim, individ i duhet ta informojë BQK-në brenda pesë (5) ditëve prej ndryshimit të ndodhur.

Përveç asaj që u tha më lartë, drejtorët i nënshtrohen edhe kërkesave të mëposhtme:

- bordi i drejtorëve përbëhet nga numri tek prej jo më pak se tre (3) anëtarë dhe të gjithë kanë të drejtë vote. Shumica e këtyre drejtorëve duhet të jenë drejtorë joekzekutiv të pavarur;
- bordi i drejtorëve zgjedhet nga aksionarët e IMF-së apo IFJB-së në mbledhjen e përgjithshme vjetore të aksionarëve dhe është përgjegjës për krijimin e politikave të tij, duke përfshirë politikat për menaxhim të riskut dhe për mbikëqyrje e zbatimit të tyre;
- bordi i drejtorëve zgjedh kryesuesin nga radhët e anëtarëve të vet;
- bordi i drejtorëve nuk mund t’ia delegoj përgjegjësitë e veta të tjerëve;
- emrat e drejtorëve futën në një regjistër që mbahet nga BQK-ja.

BQK-ja përdorë kriteret e mëposhtme për të bërë vlerësimin para se të japë miratimin e saj për çdo individ të propozuar si drejtor apo menaxher i lartë:

- drejtorët dhe menaxherët e lartë duhet të kenë kualifikimet e duhura formale dhe aftësi personale që i japin mundësi atyre, që në mënyrë kritike dhe adekuate të vlerësojnë politikat e rëndësishme dhe çështjet strategjike, me të cilat do të ballafaqohet IMF dhe IFJB-ja dhe të artikulojnë qartë pikëpamjet e tyre mbi çështjet e tilla;
- drejtorët dhe menaxherët e lartë duhet të kenë diplomë universitare në ekonomi, financa dhe jurisprudencë ose fushë tjetër relevante dhe përvojë në biznes, së paku tri (3) vjet në shërbimet bankare dhe financiare. Drejtorët dhe menaxherët e lartë duhet të kenë njohuri të mjaftueshëm për obligimet që marrin dhe ju besohen dhe që ata propozojnë t’i kryejnë për të mirën e interesave të depozitorëve, si dhe të kornizës ligjore sipas të cilës operojnë IMF-të/IFJB-të në Kosovë;

- drejtorët dhe menaxherët e lartë duhet të dëshmojnë përmbushjen e shpejtë të obligimeve të kaluara financiare dhe gjendje ekzistuese të shëndoshë financiare si dhe të kenë reputacion të lartë etik dhe profesional;
- nuk duhet të jenë të larguar nga posti në një institucionin financiar nga BQK-ja; ose nuk duhet të jenë të dënuar nga një gjykatë penale për vepër penale për të cilën është ose ka mundur të dënohet me burgim prej një viti a më shumë, ku nuk ka ekzistuar opsioni i gjobës;³
- nuk duhet të jenë/të kenë qenë debitor në një procedurë falimentimi ose paaftësie paguese brenda dhjetë (10) viteve të fundit;
- nuk duhet të jenë të përjashtuar ose suspenduar nga autoriteti kompetent nga ushtrimi i profesionit për shkak të sjelljes së pahijshme personale.

2.2.4. Letra mbështetëse

Në rastet kur aplikuesit janë të interesuar të themelojnë një subjekt të varur të një institucionit financiar të huaj, BQK kërkon nga aplikuesit një deklaratë nga mbikëqyrësi i vendit amë, nëse është e aplikueshme, se nuk ka kundërshtim rreth fillimit të veprimtarive të propozuara në Kosovë, dhe se ushtron mbikëqyrje globale të konsoliduar të veprimtarisë. Në rastet kur legjislacioni i vendit amë të IMF-së dhe IFJB-së së huaj kërkon miratim paraprak për rastet e hapjes së subjekteve të varura jashtë juridiksionit të tij, atëherë duhet të sjellët në BQK shkresa miratuese. Gjithashtu në këto raste BQK kërkon edhe një letër mbështetëse nga institucionin financiar amë i aplikuesit për regjistrim, drejtuar BQK-së të formuluar minimalisht si në formën e mëposhtme: (BQK ja mund të kërkojë nga institucionin financiar amë që të freskojë këtë letër kohë pas kohe.)

“Ne ju shkruajmë për të konfirmuar se [emri i IMF-së apo IFJB-së së propozuar] është një subjekt i varur në pronësi të plotë të [emri i institucionit financiar amë]. Struktura e bashkangjitur e grupit tregon zinxhirin e pronësisë në mes [emri i institucionit financiar amë] dhe [emri i IMF-së apo IFJB-së së propozuar].

Është në interesin të [emri i institucionit financiar amë] se [emri i IMF-së apo IFJB-së së propozuar] vazhdon të përmbushë gjatë gjithë kohës detyrimet dhe obligimet e saja që ka ndaj klientëve.

Prandaj ne e njohim përgjegjësinë mbi të dhe obligimet juridike të cilat mund të ekzistojnë për të mbrojtur stabilitetin financiar të saj. Përmes kësaj letrë ju sigurojmë se [emri i institucionit financiar amë] është gjithmonë në gjendje të përmbushë detyrimet e [emri i IMF-së apo IFJB-së së propozuar] dhe konfirmojmë se [emri i institucionit financiar amë] do të përmbushim këtë përgjegjësi.”

2.2.5. Dorëzimi i aplikacionit

Pas mbajtjes së takimit informues dhe shqyrtimit të fazës së aplikimit në këtë manual aplikuesit mund të dorëzojnë aplikacionin formal për regjistrim si IMF apo IFJB në BQK. Para se të dorëzohet aplikacioni, aplikuesit duhet ta rishikojnë atë për të kontrolluar që kanë dhënë përgjigje adekuate për të gjitha pyetjet dhe kanë bashkangjitur të gjitha dokumentet mbështetëse.

Është e rëndësishme që aplikuesit të kenë parasysh që gjithmonë të jenë të hapur dhe të singertë me BQK-në, meqë suksesi i aplikimit do të ndikohet nëse BQK kupton që aplikuesit kanë mbajtur qëllimisht

³ Në rrethana të veçanta, pasi që të jetë e kënaqur me kualifikimet, përvojën profesionale dhe sjelljen e personit, BQK-ja mund ta lirojë një drejtor ose menaxher të lartë nga kjo pikë pas skadimit të periudhës dhjetë vjeçare për rastit përkatës.

informacione ose kanë dhënë fakte të rreme ose jo të plotë. Aplikuesit gjithashtu duhet të ndajnë me BQK-në ndonjë informacion tjetër që mendojnë se BQK duhet të jetë e vetëdijshme. Nëse aplikuesit janë në dyshim për ndonjë gjë, atëherë ata luten ta ndajnë atë me BQK-në. Gjithashtu, BQK ju rekomandon aplikuesve që t'i adresojnë të gjitha çështjet dhe veprimet që BQK ka identifikuar me ta gjatë fazës së para-aplikimit përpara se të dorëzojnë aplikacionin e tyre. Nëse informacioni që aplikuesit japin është i pasaktë, ose i paplotë, kjo, në minimum, do të vonojë aplikimin e tyre.

Aplikacionet për regjistrim si IMF apo IFJB së bashku me dokumentacionin e plotë që kërkohet me Ligjin për Banka, IMF dhe IFJB dhe me aktet e brendshme të BQK-së dorëzohen në formë të shkruar dhe elektronike (të skenuar) në BQK. Si pjesë përbërëse e aplikacionit duhet të plotësohet **Formulari i Aplikimit për Regjistrim** që gjendet si Shtojcë 2 e këtij manuali si dhe në faqen zyrtare të BQK-së (www.bqk-kos.org). Formulari duhet të nënshkruhet nga të gjithë aksionarët themelues dhe të dorëzohet në BQK me prezencë fizike të përfaqësuesve të aksionarëve themelues të IMF-së apo IFJB-së së propozuar.

Dokumentacioni i ofruar si pjesë përbërëse e aplikacionit duhet të jetë në njërën nga dy gjuhët zyrtare të Republikës së Kosovës, qoftë në origjinal ose në kopje të legalizuar. Në rastin e dokumentacionit të lëshuar nga autoritetet kompetente të një shteti të huaj, dokumentacioni duhet të jetë i legalizuar nga autoritetet përgjegjëse të atij shteti të huaj dhe në përputhje me dispozitat e akteve ligjore përkatëse të ligjeve të tjera të aplikueshme në Republikën e Kosovës.

Për shqyrtimin e aplikacioneve për regjistrimin e IMF-ve dhe IFJB-ve, BQK-ja ka caktuar tarifa përkatëse bazuar në nenin 115 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB. Të gjitha tarifat e kërkuara të aplikimit janë të paraqitura në Skemën e Tarifave që gjendet në ueb-faqen zyrtare të BQK-së dhe janë të pakompensueshme, pa marrë parasysh vendimin e BQK-së. Aplikacionet konsiderohen të pa kompletuara, dhe rrjedhimisht nuk shqyrtohen, nëse tarifa e licencimit nuk është paguar.

2.3. Faza e pas-aplikimit

Pas dorëzimit formal të aplikacionit për regjistrim si IMF apo IFJB, BQK bën vlerësimin e parë ku verifikohet nëse aplikacioni i dorëzuar është i plotë ose jo. Që aplikacioni të vlerësohet i plotë, duhet të dorëzohen në BQK të gjitha format e kërkuara, të cilat duhet të jenë plotësuar plotësisht dhe në mënyrë korrekte dhe informacioni i ofruar duhet të jetë i cilësisë dhe detajeve të mjaftueshme për të lejuar BQK-së përfundimin e vlerësimit. Gjithashtu që të vlerësohet i plotë aplikacioni, duhet t'i ketë të inkuorporuara përgjigjet ndaj komenteve të BQK-së të ofruara gjatë fazës së para-aplikimit.

Vlerësimi i parë bëhet nga BQK brenda nëntëdhjetë (90) ditësh pas ditës së pranimin të aplikacionit, dhe BQK e njofton aplikuesin me shkrim nëse dokumentacioni është apo nuk është i kompletuar. Nëse dokumentacioni i paraqitur nuk është i kompletuar apo nëse kërkohen informata shtesë, BQK do ta njoftoj aplikuesin për mangësitë apo mospërputhjet me legjislacionin në fuqi së bashku me kërkesën për informata apo dokumentet shtesë që kërkohen. Gjatë kësaj periudhe, BQK mund të mbajë takim me aplikuesit për të marrë ndonjë informacion shtesë ose ndonjë ndryshim në lidhje me kërkesën. Gjatë këtyre takimeve do të mbahet procesverbale të cilat do të regjistrohen në dosjen e aplikacionit. Vlen të ceket që BQK-ja mund të kërkojë informata shtesë apo ndryshime/përmirësime të caktuara kur vlerësohen të arsyeshme në çfarëdo faze të procesit të licencimit.

Afati për paraqitjen e informatave apo dokumenteve shtesë është jo më vonë se nëntëdhjetë (90) ditë nga data e njoftimit. Nëse informatat apo dokumentet shtesë të kërkuara janë paraqitur brenda afatit, BQK do ta njoftoj palën se aplikacioni është i kompletuar. Në rast se të dhënat dhe/ose dokumentacioni i kërkuar për licencim nuk plotësohet nga aplikuesi brenda nëntëdhjetë (90) ditësh pas datës së njoftimit, BQK ndërpret procedurat e shqyrtimit të aplikacionit për licencim. Në rast të ndërprerjes së procedurës së shqyrtimit të aplikacionit për regjistrim, BQK-ja e njofton me shkrim aplikuesin.

2.4. Shqyrtimi i aplikacionit

Pas verifikimit që aplikacioni është kompletuar si dhe informimit të aplikuesit për këtë çështje, BQK fillon me vlerësimin kur edhe bëhet shqyrtimi i thellë analitik i aplikacionit. Vlerësimi bëhet nga Departamenti për Licencim dhe Standardizim si dhe nga Divizioni i Raportimit dhe Analizave në Departamentin e Mbikëqyrjes Bankare përgjegjësia e të cili është vlerësimi i Planit të Biznesit të IMF-së apo IFJB-së së propozuar marrë parasysh faktin që posedojnë të gjitha informatat dhe raportet analitike të kësaj industrie.

Vlerësimi gjithmonë do të bazohet në informatat e dorëzuara me aplikacion si dhe në informatat tjera që janë në dispozicion të BQK-së si rezultat i veprimtarive të saj mbikëqyrëse. Gjithashtu, BQK-ja do të kërkojë referencat dhe mendimet e nevojshme nga autoritetet mbikëqyrëse vendore nga vjen IMF apo IFJB e propozuar apo vendet ku kompanitë e grupit janë prezente, kur kjo është e aplikueshme. Informacionet e marra nga BQK-ja gjatë hetimit mund të ndahen me rregullatorët tjerë të institucioneve financiare. Në rast të ndryshimit të informatave të dorëzuara në BQK, aplikuesi duhet të njoftojë BQK-në për ndryshimet e ndodhura pa marrë parasysh se në cilën fazë ndodhet aplikacioni i dorëzuar.

Si rezultat i vlerësimit nëse BQK konstaton mangësi të vogla teknike, apo shpërputhje teknike me kërkesat rregullative, aplikuesi njoftohet për to dhe kërkohet që të ndryshohen në mënyrë që të bëhet i pranueshëm. Prosesi i shqyrtimi përmbyllet me një raport rekomandues nga Departamenti për Licencim dhe Standardizim, të cilit i bashkohet edhe rekomandimi i Divizionit të Raportimit dhe Analizave në Departamentin e Mbikëqyrjes Bankare konform konkluzioneve të nxjerra nga vlerësimi i Planit të Biznesit të IMF-së apo IFJB-së së propozuar. Rekomandimi i paraqitet Zëvendësguvernatorit për Mbikëqyrje Financiare, i cili më pastaj përmes Zëvendësguvernatorit për Mbikëqyrje Financiare i ofrohet Bordit Ekzekutiv të BQK-së për vendimmarrje.

2.5. Vendimi për regjistrim

Pas shqyrtimit të aplikacionit, BQK-ja miraton ose refuzon kërkesën e aplikuesit për regjistrim si IMF apo IFJB. Vendimi me të cilin miraton apo refuzon regjistrimin e një IMF-je apo IFJB-je merret brenda nëntëdhjetë (90) ditësh nga data e njoftimit të aplikantit se aplikacioni për regjistrim është i kompletuar. Për vendimin e marrë BQK-ja menjëherë e informon aplikuesin. Me marrëveshje të ndërsjellë ndërmjet BQK-së dhe aplikantit, periudha për marrjen e vendimit mund të zgjatet deri në nëntëdhjetë (90) ditë të tjera siç është përcaktuar edhe me nenin 92 paragrafi 4 i Ligjit për Banka IMF dhe IFJB.

BQK-ja do të refuzojë miratimin e regjistrimit të IMF-së, nëse nuk përmbushen kriteret e përcaktuara me Ligjin për Banka IMF dhe IFJB dhe këtë manual, ose nëse aplikuesi qëllimisht ka ofruar dokumentacion të falsifikuar dhe nëse gjykon se lëshimi i një licence të këtillë do të:

- vinte në rrezik qëndrueshmërinë financiar të IMF-së/IFJB-së së propozuar ose të sistemit financiar në përgjithësi;

- rrezikonte interesat e depozitorëve të IMF-së së propozuar; apo
- zvogëlonte në mënyrë substanciale konkurrencën.

BQK-ja do të refuzojë miratimin e regjistrimit të IFJB-së nëse nuk përmbushen kushtet e përcaktuara me Ligjin për Banka IMF dhe IFJB dhe këtë manual, ose nëse aplikuesi qëllimisht ka deklaruar informata të rrejshme.

BQK miraton regjistrimin e një IMF-je/IFJB-je vetëm nëse plotësohen kushtet e mëposhtme:

- nëse plani i biznesit bazohet në analiza të sakta mbi supozime të arsyeshme rrjedhimisht është real dhe konkurrues në treg;
- IMF/IFJB e propozuar do të veprojë në pajtueshmëri me të gjitha dispozitat e Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB;
- struktura organizative dhe struktura e pronësisë e propozuar do t'i lejojë BQK-së të ushtrojë mbikëqyrje efektive dhe të konsoliduar;
- kualifikimet, përvoja, integriteti dhe reputacioni i drejtorëve, drejtorit apo menaxherit të saj të lartë janë të përshtatshëm dhe të aftë për planin e biznesit së propozuar dhe veprimtarive financiare siç përcaktohet me nenet 35 dhe 97 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB, nenin 16 të Rregullores për IFJB, si dhe Udhëzimin nr.01/2015 për Verifikimin e të Kaluarës Penale për Aksionarët Kryesor, Drejtorët dhe Menaxherët e Lartë të Institucioneve Financiare;
- dëshmohet burimi i ligjshëm i fondeve të kapitalit, si dhe kapaciteti financiar për investimin e fondeve të planifikuara, si dhe për realizimin e financimeve të nevojshme për vazhdimin e qëndrueshëm të veprimtarisë së institucionit; dhe
- autoritete kompetente që mbikëqyrin institucionin financiar të huaj në selinë e saj kanë dhënë pëlqimin e tyre me shkrim për dhënien e regjistrimit të këtillë.

Sipas nenit 92 paragrafi 5 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB, regjistrimi i IMF-së apo IFJB-së miratohet për një periudhë të pacaktuar kohore dhe nuk mund të transferohet. Pas regjistrimit, IMF apo IFJB fillon veprimtarinë brenda gjashtë (6) muajsh nga dita e njoftimit mbi regjistrimin. Nëse brenda kësaj kohe nuk e fillon veprimtarinë, regjistrimi bëhet i pavlefshëm. Megjithatë, IMF apo IFJB mund të riaplikojë për regjistrim.

BQK-ja mund të kryejë inspektim në vend të IMF-së apo IFJB-së para fillimit të veprimtarisë për të cilën është regjistruar. Qëllimi i këtij ekzaminimi është të vlerësojë nëse zyra në fjalë ka krijuar kushte për të përmbushur detyrimet e përcaktuara me kushtet teknike dhe të sigurisë së ambienteve në të cilat subjekti do të ushtroj veprimtarinë.

3. MIRATIMET E TRANSAKSIONEVE TJERA

Ky kapitull rregullon transaksionet të cilat realizohen pas regjistrimit të IMF-së apo IFJB-së dhe fillimit të operacioneve të saj, për të cilat kërkohet miratim paraprak nga ana e BQK-së. Në këtë kapitull është përcaktuar gjithashtu edhe dokumentacioni i kërkuar nga BQK për miratimin e këtyre transaksioneve,

afatet si dhe procedura e shqyrtimit. Kapitulli përfundon me specifikimin e transaksioneve për të cilat nevojitet vetëm njoftimi i BQK-së.

Sipas legjislacionit në fuqi transaksionet në vijim të IMF-ve dhe IFJB-ve në Kosovë, kërkojnë miratim paraprak nga BQK:

- ndryshimi i emrit të IMF-së apo IFJB-së;
- ndryshimet në aktin e themelimit dhe/apo statutit;
- aksionarët kryesor;
- emërimi i drejtorëve dhe menaxherëve të lartë;
- zgjerimi i veprimtarive të IFJB-ve;
- shitja e portfolios mbi njëzet përqind (20%);
- hapja dhe zhvendosja e zyrave brenda vendit;
- mbyllja e zyrave brenda vendit;
- regjistrimi i agjentëve;
- tërheqja e regjistrimit të agjentëve;
- auditori i jashtëm;
- bashkimet dhe përvetësimet e IMF-ve apo IFJB-ve;

Kërkesa për miratimin e transaksioneve të lartcekura si dhe dokumentacioni i bashkangjitur në kërkesë duhet të paraqitet nga IMF apo IFJB dhe duhet të jetë në një nga dy gjuhët zyrtare të Republikës së Kosovës, qoftë në origjinal ose në kopje të legalizuara.

Në rastet kur kërkesa nuk është e kompletuar apo kërkohen informata shtesë, BQK do ta njoftoj IMF-në apo IFJB-në për mangësitë apo mospërputhjet me legjislacionin në fuqi së bashku me kërkesën për informata apo dokumentet shtesë që kërkohen. Afati për paraqitjen e informatave apo dokumenteve shtesë është jo më vonë se pesëmbëdhjetë (15) ditë nga data e njoftimit. BQK ndërpret procedurat e shqyrtimit të kërkesës përkatëse në rast se të dhënat dhe/ose dokumentacioni i kërkuar nuk plotësohet nga IMF apo IFJB brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve pas datës së njoftimit. Në rast të ndërprerjes së procedurës së shqyrtimit të kërkesës, BQK-ja e njofton me shkrim IMF-në apo IFJB-në.

Pasi që kërkesa të konsiderohet e kompletuar BQK e shqyrton dhe vendos për atë kërkesë duke u bazuar në dispozitat ligjore të cilat janë përshkruar me poshtë në këtë kapitull varësisht nga natyra e transaksionit. Brenda tridhjetë (30) ditëve pas datës së pranimit të kërkesës së kompletuar për miratimin e ndonjërit nga transaksionet e cekura më lartë transaksionet, BQK-ja miraton apo refuzon kërkesën e tillë. Për vendimin e marrë BQK-ja menjëherë e informon IMF-në apo IFJB-në. Në rastet e refuzimit, njoftimi për refuzimin e kërkesës do t'i përmbajë arsyet për të cilat është refuzuar kërkesa.

3.1. Ndryshimi i emrit

Ndryshimi i emrit të IMF-së apo IFJB-të kërkon miratim paraprak nga BQK, sipas nenit 95, paragrafi 1, nënparagrafi 1.1 i Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB dhe nenit 14 paragrafi 1, nën paragrafi 1.2 të Rregullores

për IFJB. Për miratimin e ndryshimit të emrit, IMF apo IFJB duhet të dorëzojë në BQK, kërkesë me shkrim duke i bashkangjitur dokumentet e mëposhtme:

- vendimin e organit vendimmarrës për ndryshim emri; si dhe
- dokumentet për arsyetimin e këtij ndryshimi.

Ndryshimi i emrit, respektivisht emri i ri i propozuar IMF-së apo i IFJB-së duhet të jete në pajtim me Ligjin për Banka, IMF dhe IFJB, Ligjin për Shoqëritë Tregtare dhe Ligjin për Përdorimin e Gjuhëve.

3.2. Ndryshimet në aktin e themelimit dhe/apo statutin

Akti i themelimit dhe statuti janë dokumentet apo aktet të cilat shërbejnë për themelimin, organizimin dhe qeverisjen e IMF-ve dhe IFJB-ve. Të gjitha IMF-të dhe IFJB-të që operojnë në Kosovë, nuk mund të ndryshojë aktin e saj të themelimit ose statutin pa miratimin paraprak, me shkrim, të BQK-së siç edhe përcaktohet me Neni 14, paragrafi 1, nënparagrafi 1.1 i Rregullores për IFJB.

Për miratimin e ndryshimeve në aktin e themelimit dhe/apo statut, IMF apo IFJB duhet të dorëzojë kërkesë me shkrim në BQK së bashku me informatat e mëposhtme:

- një përshkrim të shkurt të pikave që propozohet të ndryshohen si dhe një arsyetim se për çfarë arsye po ndryshohen;
- vendimin e asamblesë së aksionarëve për këto ndryshim;
- aktin e themelimit dhe/ose statutin pas ndryshimeve.

BQK miraton ndryshimet e propozuara në rast se këto ndryshime nuk janë në kundërshtim me legjislacionin në fuqi brenda tridhjetë (30) ditëve nga data e pranimit të kërkesës së kompletuar.

3.3. Aksionarët kryesor

Struktura e pronësisë së një IMF-je apo IFJB-je është me interes të veçantë, prandaj BQK do të vlerësojë, këtë strukturë si tërësi si dhe përshtatshmërinë individuale të aksionarëve kryesor ekzistues si dhe atyre potencial të cilët synojnë të jenë pronar të aksioneve në IMF apo IFJB. Neni 95, paragrafi 1, nënparagrafi 1.5 i Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB si dhe neni 14, paragrafi 19 të Rregullores për IFJB përcaktojnë se të gjitha transaksionet dhe veprimet lidhur me kapitalin e tij aksionar që sjellin te ndryshimi i listës së aksionarëve, të cilët posedojnë dhjetë përqind (10%) apo më shumë të kapitalit aksionar dhe/apo të drejtave të votës në shoqëri, duhet të marrin miratim paraprak nga BQK-ja.

Kërkesat për përvetësim të interesit të kapitalit në një IMF apo IFJB apo rritjes së posedimit të interesave të kapitalit në një IMF apo IFJB duhet të bëhen në formë të shkruar dhe të dorëzohen në BQK së bashku me informatat e mëposhtme:

- raportin e kompanisë aksionare (RK) apo CV-të e aksionarëve individual që gjinden te Shtojca B dhe C e këtij manuali;
- emrin, nacionalitetin, vendbanimin dhe historikun afarist të profesional për dhjetë (10) vitet e fundit të paraqitësit të kërkesës, dhe çdo pronari përfitues të paraqitësit të kërkesës që, si rezultat i transaksionit, do të përfitonte në mënyrë indirekte pesë përqind (5%) ose më shumë të interesave të kapitalit të IMF-së apo IFJB-së;

- listën e sipërmarrjeve në të cilat pronarët e propozuar, duke përfshirë pronarët përfitues (siç përkrahjet me lartë), kanë pjesëmarrje, duke specifikuar nivelin e pjesëmarrjeve të këtyre dhe adresat e regjistruara të këtyre sipërmarrjeve;
- për çdo person fizik, një deklaratë nga Gjykata që shpalos ndonjë dënim për vepra penale nga një gjykatë penale, dosjet personale të falimentimit, përjashtimi nga ushtrimi i profesionit, apo përfshirjen e tanishme a të kaluar në funksion menaxhues të një korporate ose të ndonjë sipërmarrësi tjetër që i nënshtrohet procedurës së paafësisë së pagesës, nëse ekziston;
- për çdo person juridik, pasqyrat e audituara financiare për tri (3) vitet e fundit;
- afatet dhe kushtet e përvetësimit të propozuar;
- burimin dhe shumën e fondeve që shfrytëzohen në ushtrimin e përvetësimit;
- në çdo rast kur përvetësimi i aksioneve do të ndikonte që IMF apo IFJB të bëhet një subjekt i varur i një institucioni financiar të huaj, një deklaratë nga autoriteti mbikëqyrës përgjegjës i vendin amë se nuk ka kundërshtime për fillimin e veprimtarisë në Kosovë dhe se ushtron mbikëqyrje globale të konsoliduar ndaj IMF-së apo IFJB-së të themeluar në Kosovë, nëse është e aplikueshme; dhe
- informata të tjera që mund të kërkohen nga BQK-ja.

Gjatë vendosjes për të miratuar një kërkesë për përvetësim të interesit të kapitalit në një IMF apo IFJB, BQK-ja vlerëson përvetësimin e propozuar sipas kriterëve të njëjta që zbatohen për miratimin të një kërkesë për regjistrimit duke përfshirë por duke mos u kufizuar në efektet e pritura të përvetësimit të propozuar në qëndrueshmërinë financiare të IMF-së apo IFJB-së, strukturën rezultuese të pronësisë së IMF-së apo IFJB-së dhe efektin e saj në mundësinë e BQK-së për të kryer një mbikëqyrje ekskluzive dhe të konsoliduar dhe përshtatshmërinë e aksionarëve të propozuar dhe pozicionin e tyre në tregjet financiare.

IMF-të dhe IFJB-të gjithashtu duhet ta njoftojë BQK-në për çdo ndryshim në pronësinë e aksionarëve që posedojnë më pak se dhjetë përqind (10%) të kapitalit. Njoftimi bëhet në atë mënyrë që përmban informacionet që mund të kërkohen nga BQK-ja.

3.4. Emërimi i drejtorëve dhe menaxherëve të lartë

Çdo IMF dhe IFJB⁴ menaxhohet nga Bordi i Drejtorëve dhe Menaxhmenti i lartë. Përbërja e Bordit të Drejtorëve dhe Menaxhmentit të lartë është shumë e rëndësishme për suksesin e një IMF-je dhe IFJB-je. Sipas nenit 97 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB asnjë person nuk mund të bëhet drejtor apo menaxher i lartë në një IMF apo IFJB pa marrjen e miratimit paraprak nga BQK-ja.

Për miratimin e emërimit të drejtorëve dhe menaxherëve të lartë, IMF apo IFJB duhet të dorëzojnë kërkesë me shkrim në BQK së bashku me informatat e mëposhtme

- vendimin e organit vendimmarrës për këto emëime;

⁴ IFJB me veprimtari të vetëm të këmbimit të valutave qeverisjen duhet ta kenë të organizuar në pajtueshmëri me aktin juridik që institucioni dorëzon në BQK dhe për të cilin merr miratim nga BQK.

- raportin individual (CV sipas shtojcës A të këtij manuali) për personin e emëruar;
- kopjen e legalizuar/noterizuar të përgatitjes shkollore universitare;
- dëshminë zyrtare nga gjykata kompetente, që shpalos çdo dënim eventual për vepra penale dhe çdo procedurë penale, që mund të jetë duke u zhvilluar ndaj personit të propozuar;
- pëlqimin/autorizimin për verifikim të të kaluarës penale dhe marrjen e informacioneve tjera lidhur me informatat e paraqitura;
- informacione tjera shtesë të cilat mund të konsiderohen si të duhura nga BQK-ja.

Drejtorët dhe menaxherët e lartë të propozuar të IMF-ve dhe IFJB-ve, për miratim nga BQK duhet të plotësojnë kriterin “i përshtatshëm dhe i duhur” si dhe kriterin për pavarësi. Këto kriteret duhet të plotësohen në vazhdimësi për gjatë gjithë kohës deri sa drejtorët dhe menaxherët e lartë mbajnë pozitat e tyre në IMF apo IFJB.

Drejtorët i nënshtrohen edhe kërkesave të mëposhtme:

- bordi i drejtorëve përbëhet nga numri tek prej jo më pak se tre (3) anëtarë. Shumica e këtyre drejtorëve duhet të jenë drejtorë joekzekutiv të pavarur⁵;
- bordi i drejtorëve zgjedhet nga aksionarët e IMF-së⁶ apo IFJB-së;
- emrat e drejtorëve futën në një regjistër që mbahet nga BQK-ja.

BQK-ja përdorë kriteret e mëposhtme për të bërë vlerësimin para se të japë miratimin e saj për çdo individ të propozuar si drejtor apo menaxher i lartë:

- nuk është larguar nga posti në një institucion financiar nga BQK-ja; ose nuk është dënuar nga një gjykatë penale për veprë penale për të cilën personi është ose ka mundur të dënohet me burgim prej një viti a më shumë, ku nuk ka ekzistuar opsioni i gjobës;⁷
- nuk ka qenë debitor në një procedurë falimentimi ose paaftësie paguese brenda dhjetë (10) viteve të fundit;
- nuk është përjashtuar ose suspenduar nga autoriteti kompetent nga ushtrimi i profesionit për shkak të sjelljes së pahijshme personale;
- posedon diplomë universitare/shkollim të lartë në ekonomi, financa dhe jurisprudencë ose fushë tjetër që korrespondojnë me këto fusha;
- të kenë tri (3) vite përvojë në shërbimet financiare ose në ndonjë fushë tjetër të konsideruar të përshtatshme nga BQK-ja;
- të kenë reputacion të lartë etik dhe profesional.

⁵ Drejtor i pavarur, për qëllim të këtij Manuali, nënkuptohet drejtori që është i pavarur nga menaxhmenti i lartë apo personat e ndërlidhur me menaxhmentin e lartë.

⁶ Në rastet kur IMF ka statusin e OJQ, drejtorët zgjidhen nga kuvendi i anëtarëve ose bordi i drejtorëve, varësisht nga forma e organizimit të tyre, si shoqatë apo fond.

⁷ Në rrethana të veçanta, pasi që të jetë e kënaqur me kualifikimet, përvojën profesionale dhe sjelljen e personit, BQK-ja mund ta lirojë një drejtor ose menaxher të lartë nga kjo pikë pas skadimit të periudhës dhjetë vjeçare për rastit përkatës.

Gjithashtu, BQK-ja mund të zgjedhë të intervistojë ndonjë drejtor apo menaxher të lartë të propozuar.

Personat në vijim nuk mund të jenë drejtorë të një IMF-je apo IFJB-je:

- personi i dënuar për krime ose që është gjetur fajtor për vepra penale ekonomike sipas Kodit Penal;
- personi të cilit, sipas vendimit të gjykatës i është mohuar ushtrimi i veprimtarive në kuadër të kompetencës së bordit të drejtorëve;

Duke pasur parasysh që Ligji për Banka, IMF dhe IFJB kërkon miratim nga BQK edhe për emërimin e ekspertëve të jashtëm nga fusha e kontabilitetit ose auditimit në komitetin e auditimit (anëtari i jashtëm i komitetit të komitetit të auditimit), atëherë të gjitha kërkesat e cekura më lartë do të zbatohen edhe në rastin e vlerësimit të kërkesat për miratimin e tyre.

3.5. Zgjerimi i veprimtarive të IFJB-ve

IFJB-të që dëshirojnë të ushtrojnë veprimtari shtesë përveç atyre që tani më i kanë të miratuara, duhet të marrim miratim paraprak nga BQK sipas nenit 14, paragrafi 1.4 të Rregullores për IFJB. Kërkesat për ushtrimin e veprimtarisë shtesë nga ana e një IFJB-je duhet të bëhen në formë të shkruar dhe të dorëzohen në BQK së bashku me informatat e mëposhtme:

- vendimi i organit vendimmarrës për ushtrimin e veprimtarisë shtesë;
- dokumenti që vërteton pagesën e shumës shtesë të kapitalit minimal;
- politikat dhe procedurat e nevojshme për kryerjen e veprimtarisë shtesë;
- parashikimin për tri vitet e ardhshme për projeksionet financiare të veprimtarisë shtesë dhe ndikimi në gjendjen e përgjithshme financiare të subjektit.

Kriteret e parapara për regjistrimin e IFJB të sqaruara në kapitullin dy (2) të këtij manuali, do të aplikohen edhe me rastin e vlerësimit të kërkesës për miratimin e veprimtarisë shtesë të IFJB-së, varësisht nga veprimtaria shtesë për të cilin aplikohet.

3.6. Shitja e portfolios

Portfolio përbën veprimtarinë kryesore të IMF-ve dhe IFJB-ve dhe shitja e saj në vlerë prej njëzet përqind (20%) të portfolios aktive kërkon miratim paraprak nga BQK sipas nenit 95, paragrafi 1, nënparagrafi 1.3 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB si dhe nenit 14, paragrafi 1, nënparagrafi 1.7 të Rregullores për IFJB.

Për miratimin e shitjes së portfolios, IMF-të dhe IFJB-të duhet të paraqesin kërkesë me shkrim në BQK, duke i bashkangjitur dokumentacionin e mëposhtëm:

- vendimin e organit vendimmarrës për këtë transaksion;
- kopjen e marrëveshjes së nënshkruar në mes IFJB dhe institucionit financiar blerës.

BQK miraton shitjen e portfolios nëse:

- shitja e portfolios nuk rrezikon gjendjen financiare të IMF-së apo IFJB-së;
- shitja është ekonomikisht i arsyeshëm;

- shitja nuk shkakton efekt kundër-konkurrues;

Shitja e 100 % të portfolios do të trajtohet si bashkim apo përvetësim i IFJB-ve apo IFJB-ve.

Brenda tridhjetë (30) ditësh kalendarike nga data e pranimit të kërkesës së kompletuar, BQK-ja do të miratojë apo refuzojë kërkesën.

3.7. Hapja dhe zhvendosja e zyrave brenda vendit

IMF-të dhe IFJB-të që vendosin të themelojnë ose të zhvendosin një zyrë duhet të marrë miratim paraprak në BQK siç përcaktohet me nenin 95 paragrafi 1, nënparagrafi 1.2 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB. Për miratimin e hapjes dhe zhvendosjes së zyrave brenda vendit, IMF-të dhe IFJB-të duhet të dorëzojnë kërkesë me shkrim në BQK së bashku me informatat e mëposhtme:

- vendimin e organit vendimmarrës për hapjen apo zhvendosjen e zyrës;
- përshkrimin e shkurtë për arsyen e hapjes apo zhvendosjes së zyrës;
- njoftimi me shkrim për plotësimin e kushteve teknike dhe të sigurisë. Në këtë njoftim duhet specifikuar hapat e ndërmarra lidhur me plotësimin e këtyre kushteve si dhe fotografitë që dëshmojnë një gjë të tillë.
- informacione tjera shtesë të cilat mund të konsiderohen si të duhura nga BQK-ja.

BQK-ja mund të kryej inspektimi në zyrat e IMF-ve dhe IFJB-ve ku planifikohet të ushtrohet veprimtaria, para ose pas miratimit.

Pas shqyrtimit të kërkesës së bashku me dokumentacionin përkatës dhe kryerjes së ekzaminimit të parahapjes, BQK-ja vendos për miratimin apo refuzimin e kërkesës duke u bazuar në kriteret e mëposhtme brenda tridhjetë (30) ditësh kalendarike nga data e pranimit të kërkesës së kompletuar.

BQK-ja vendos për miratimin apo refuzimin e kërkesës duke u bazuar në kriteret e mëposhtme:

- ndikimi i hapjes apo zhvendosjes në komunitetin në të cilin zyra është apo do të lokalizohet;
- IMF apo IFJB duhet të demonstrojë për ta bindur BQK-në se zyra është e gatshme, nga aspekti operativ, t'i shërbejë publikut me kushtet e sistemit të tij kompjuterik, me staf dhe me siguri;
- gjendja financiare e IMF-së apo IFJB-së.

BQK-ja ka të drejtë të pezullojë ushtrimin e veprimtarisë së zyrës, nëse ajo konstaton se kushtet teknike dhe të sigurisë për ushtrimin e veprimtarisë financiare nuk janë përmbushur.

3.8. Mbyllja e zyrave brenda vendit

IMF-të dhe IFJB-të para se të mbyllin një zyrë në Kosovë duhet të marrin miratim paraprak me shkrim nga BQK, siç përcaktohet me nenin 95, paragrafi 1, nënparagrafi 1.2 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB, si dhe nenin 14 paragrafi 1 nënparagrafi 1.5 të Rregullores për IFJB. Për këtë qëllim, IMF apo IFJB duhet t'i dërgojë BQK-së një njoftim paraprak prej dhjetë (10) ditësh para mbylljes së zyrës.

Njoftimi për mbyllje të zyrës duhet të përfshijë dokumentacionin e mëposhtëm i cili dëshmon:

- identifikimin e zyrës që do të mbyllet dhe datën e propozuar të mbylljes;

- vendimin e organit vendimmarrës për mbylljen e zyrës;
- raportin me arsyet e marrjes së vendimit për mbylljen e zyrës;

Brenda tridhjetë (30) ditësh kalendarike nga data e pranimit të kërkesës së kompletuar, BQK-ja do të miratojë apo refuzojë kërkesën për mbylljen e zyrës.

3.9. Regjistrimi i agentëve të IFJB-ve

IFJB-të të cilat ushtrojnë veprimtarinë e pagesave, veprimtarinë e tyre mund ta kryejnë edhe përmes agentëve të miratuar nga BQK sipas nenit 12 të Rregullores për IFJB. Agentët ushtrojnë veprimtarinë financiare të shërbimit të pagesave në emër të IFJB-së. Kërkesa për miratimin e agentëve paraqitet nga IFJB duke i bashkangjitur informacionet e mëposhtme:

- kopja e regjistrimit të biznesit për agentin e propozuar;
- identitetin e drejtorëve dhe personave përgjegjës për menaxhimin e agentit që do të shfrytëzohet për ofrimin e shërbimeve të pagesave dhe dëshminë se ata janë persona të aftë dhe të përshtatshëm;
- kontrata e lidhur ndërmjet agentit dhe IFJB-së, ku janë përcaktuara të drejtat dhe detyrimet respektive, në lidhje me ushtrimin e veprimtarisë financiare;
- informata për zyrën, kushtet teknike dhe të sigurisë për ushtrimin e veprimtarisë financiare;
- përshkrimin e mekanizmave të kontrollit të brendshëm të cilët do të shfrytëzohen nga agentët me qëllim të përmbushjes së obligimeve të dalura nga Ligji për Parandalimin e Shpërlarjes së Parave dhe Financimit të Terrorizmit;
- dëshminë për plotësimin e kërkesave për kapital të parapara në neni 4, paragrafi 3 dhe 4 të Rregullores për IFJB.

Hapësira e ushtrimit të veprimtarisë së agentit duhet të jetë e ndarë fizikisht nga veprimtaritë e tjera komerciale.

Bazuar në neni 12, paragrafi 3 të Rregullores për Regjistrimin, Mbikëqyrjen dhe Veprimtaritë e Institucioneve Financiare Jobankare, rastet kur agjenti është një bankë, degë e bankës së huaj apo institucion financiar i regjistruar, IFJB duhet vetëm të njoftojë BQK-në.

BQK-ja vendos për miratimin apo refuzimin e kërkesës duke u bazuar në kriteret e mëposhtme:

- ndikimi i agentit në komunitetin në të cilin zyra e tij është apo do të lokalizohet;
- zyra e agentit është e gatshme, nga aspekti operativ, t'i shërbejë publikut me kushtet e sistemit të saj kompjuterik, me staf dhe me sigurim;
- plotëson kriteret për kapital, ashtu siç është përcaktuar në nenin 4 të Rregullores për IFJB
- gjendja financiare e IMF-së apo IFJB-së.

Sipas nenit 13 të rregullores për IFJB, agentët nuk mund të shërbejnë për më shumë se një IFJB.

3.10. Tërheqja e regjistrimit të agjentëve

Tërheqja e regjistrimit të agjentit bëhet si pasojë e ndërprerjes së bashkëpunimit të IFJB-së me agjentin e saj. Mirëpo, para se të ndërprejnë bashkëpunimin me agjent, IFJB duhet të marrë miratim paraprak me shkrim nga BQK, siç përcaktohet me nenin 95, paragrafi 1, nënparagrafi 1.2 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB, si dhe nenin 14 paragrafi 1 nënparagrafi 1.5 të Rregullores për IFJB. Për këtë qëllim, IFJB duhet t'i dërgojë BQK-së një njoftim paraprak prej dhjetë (10) ditësh para shkëputjes së kontratës së bashkëpunimit.

Njoftimi për ndërprerjen e bashkëpunimit me agjentin duhet të përfshijë dokumentacionin e mëposhtëm i cili dëshmon:

- identifikimin e agjentit me të cilin do të ndërprerët bashkëpunimi dhe datën e propozuar të ndërprerjes;
- vendimin e organit vendimmarrës për ndërprerjen e bashkëpunimit;
- raportin me arsyet e marrjes së vendimit për ndërprerjen e bashkëpunimit;

Tërheqjen e regjistrimit të agjentit, BQK mund ta bëjë edhe pa ndërprerje të bashkëpunimit të IFJB-së.

3.11. Auditori i jashtëm

Bazuar në nenin 103 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB, çdo IMF dhe IFJB për emërimin e auditorit të jashtëm duhet të marrë miratim paraprak në BQK.

Për këtë qëllim, së bashku me aplikacionin për miratim, IMF-të dhe IFJB-të duhet t'i sigurojë BQK-së:

- propozimin e IMF-së apo IFJB-së, për emërimin e auditorit të jashtëm;
- programin e auditimit;
- përshkrimin e shfrytëzimit të burimeve gjatë shërbimit të auditimit;
- letrën e angazhimit të auditorit të jashtëm ose kontratën e shërbimit të ofruar;
- dokumentin që vërteton përvojën e mjaftueshme të auditorit të jashtëm apo të stafit të tij i cili kryen auditimin në fushën e auditimit të institucioneve financiare;
- vërtetimin e lëshuar nga Këshilli Kosovar për Raportim Financiar (KKRF) në lidhje me rezultatet e kontrollit të fundit të cilësisë për auditorin e jashtëm (ky vërtetim nuk do të kërkohej nga BQK-ja derisa KKRF të mund të lëshojë një vërtetim të tillë); dhe
- deklaratën me shkrim të auditorit të jashtëm mbi përmbushjen e kriterëve të përcaktuara me Rregulloren për Auditimin e Jashtëm të IMF-ve apo IFJB-ve .

Aplikacionet për miratim duhet të dorëzohen në BQK para datës 30 qershor të secilit vit për vitin përkatës. Punësimi i vazhdueshëm i auditorit të jashtëm të njëjtë është i kufizuar në tre vite apo tre auditime të njëpasnjëshme dhe mund të marrë pjesë në auditimin e të njëjtës IMF apo IFJB përsëri, pas kalimit të afatit kohor prej të paktën një (1) viti.

BQK-ja do të miratojë si auditor të jashtëm të një IMF-je apo IFJB-je vetëm nëse:

- auditori i jashtëm është i licencuar në Kosovë në pajtim me Ligjin për raportim financiar;
- auditori i jashtëm ka së paku tre (3) vjet eksperiencë në fushën e auditimit të pasqyrave financiare të institucioneve financiare apo stafi pjesëmarrës i të cilit kryen auditimin të ketë një eksperiencë të tillë.

Miratimi që i jepet auditorit të jashtëm është i kufizuar për një IMF apo IFJB specifike dhe është i vlefshëm për një vit financiar.

3.12. Bashkimet dhe përvetësimet

Asnjë IMF dhe/apo IFJB nuk mund të bashkohet apo shkrihet me ndonjë IMF apo IFJB tjetër pa miratim paraprak nga BQK, siç edhe përcaktohet me nenin 95, paragrafi 1.4 të Ligjit për Banka, IMF dhe IFJB.

Nëse qëllimi i aplikuesit për bashkim është krijimi i një IMF-je apo IFJB-je të re, BQK-ja do të trajtojë atë bashkim si aplikacion për regjistrim të ri ashtu siç përcaktohet në kapitullin dy (2) të këtij manuali.

Kërkesa për miratim për IMF-në apo IFJB-në e riorganizuar nëpërmjet bashkimit duhet të mbështetet nga dokumentacioni në vijim:

- vendimi i asamblesë së aksionarëve të IMF-së apo IFJB-së dhe institucionit financiar tjetër të përfshirë në veprim për miratimin e riorganizimit të tyre nëpërmjet bashkimit;
- marrëveshja/draft dhe raporti i detajuar i procesit të bashkimit, të nënshkruar nga përfaqësuesit ligjor të institucioneve të përfshira në procesin e bashkimit. Marrëveshja/ draft dhe raporti përpilohen me shkrim dhe në përshtatje me legjislacionin në fuqi;
- draft statuti i IMF-së apo IFJB-së pas realizimit, të procesit të bashkimit;
- planet strategjike dhe operative për të kryer bashkimin, ku përfshihen analizat e nevojshme të përvetësimit dhe parashikimet e pasqyrave financiare për IMF-në apo IFJB-në e bashkuar;
- në rast të ndryshimit të drejtorëve dhe menaxherëve të lartë të IMF-së apo IFJB-së së bashkuar, duhet të paraqitet dokumentacioni në përputhje me kërkesat për drejtorët siç është e përcaktuar në Ligjin për Banka, IMF dhe IFJB dhe këtë manual;
- struktura e re e aksionarëve të IMF-së apo IFJB-së.

Afatet e cekura në fillim të këtij kapitulli nuk aplikohen për kërkesat e IMF-ve apo IFJB-ve për bashkimet dhe përvetësimet. Për këtë qëllim, BQK-ja, do të diskutojë me IMF-në apo IFJB-në afatin kohor që do të jetë i nevojshëm për miratimet paraprake duke lejuar IMF-së apo IFJB-së, që të fillojë diskutimet me palën tjetër apo palët e tjera të përfshira pa angazhimin e BQK-së. Mirëpo afatet për këto kërkesa nuk mund të kalojnë afatet e parapara në kapitullin dy (2) të këtij manuali.

BQK miraton procesin e bashkimit nëse:

- bashkimi nuk rrezikon gjendjen financiare të IMF-së apo IFJB-së së bashkuar;
- IMF apo IFJB ka sistem të organizimit, menaxhimit, vendimmarrjes dhe teknologjisë informative e cila mundëson integrimin e plotë të IMF-së apo IFJB-së së bashkuar në atë mënyrë që të mos e rrezikojë funksionimin e saj;

- bashkimi është ekonomikisht i arsyeshëm.

Është përgjegjësi e IMF-së apo IFJB-së për të marrë miratime nga autoritetet e tjera që mund të jenë të nevojshme para se transaksioni të ketë përfunduar.

3.13. Transaksionet që kërkojnë vetëm njoftim të BQK-së

Transaksionet të cilat realizohen pas regjistrimit të IMF-së apo IFJB-së dhe fillimit të operacioneve të saj e që për të cilat nuk kërkohet miratim paraprak nga ana e BQK-së mirëpo për të cilat kërkohet njoftimi i BQK-së janë si në vijim:

- dorëheqja e drejtorëve dhe menaxherëve të lartë;
- riemërimi i drejtorëve dhe menaxherëve të lartë;
- ndryshimet në strukturën organizative, nëse ky ndryshim nuk reflektohet në statutin e IMF-së apo IFJB-së, drejtor apo menaxher të lartë;
- ndryshimet në pronësinë e aksionarëve që posedojnë më pak se dhjetë përqind (10%) të kapitalit;
- rastet kur agjent është një bankë, degë e bankës së huaj apo institucion financiar i regjistruar.

Brenda tridhjetë (30) ditëve, nga data kur kanë ndodhur ndryshimet e cekura më lartë, IMF apo IFJB duhet të njoftojë BQK-në. Pas pranimit të njoftimit, BQK-ja informon IMF apo IFJB për pranimin e njoftimit.

4. SHTOJCAT E MANUALIT

Pjesë përbërëse të këtij manuali janë:

I- Procesi i Regjistrimit të IMF-ve/IFJB-ve

II- Kriteret e Regjistrimit të IMF-ve/ IFJB-ve

III- Alternativat ndaj Licencimit Bankar

1 – Lista Kontrolluese për Kompletimin dhe Dorëzimin e Aplikacionit

2 – Formulari i Aplikimit për Regjistrim të IMF-ve/IFJB-ve

3 – Formulari i Aplikimit për Hapjen ose Zhvendosjen e Zyrave

A – CV Individuale

B – Raporti i Aksionarit Kompani (RK)

C – CV për Aksionarët Individualë

D – Format e Projektioneve Financiare

5. HYRJA NË FUQI

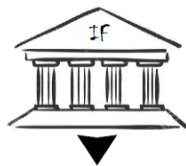
Ky Manual hyn në fuqi në datën e miratimit.

Bedri Hamza

Kryesues i Bordit Ekzekutiv

SHTOJCAT E MANUALIT

SHTOJCA I – PROCESI I REGJISTRIMIT TË IMF-VE DHE IFJB-VE

NDËRTONI INSTITUCIONIN TUAJ

Në këtë fazë, realizoni investimin e zotuar, përgatitni infrastrukturën, rekrutoni stafin, zhvilloni aplikacionet e juaja për sistemin e TI-së etj. çdo herë në pajtim të plotë me legjislacionin në fuqi të BQK-së. Kuadri ligjor që rregullon sistemin financiar në Kosovë është i publikuar në ueb faqen zyrtare të BQK-së. <http://bqk-kos.org/index.php?id=15>

NË KËTË FAZË

Vlerësohet ideja juaj biznesore. Nëse ideja juaj biznesore nuk është e paraparë me legjislacionin në fuqi, BQK ju njofton se ju nuk mund të aplikoni për licencim.

FAZA PAS REGJISTRIMIT

Kur ju të jeni të regjistruar si IMF apo IFJB e re dhe filloni të operoni në tregun e Republikës së Kosovës, ju do të jeni të Mbikëqyrur në mënyrë të vazhdueshme nga ana e BQK-së. Gjithashtu gjatë gjithë kohës ju duhet të përmbushni kërkesat rregullative në fuqi si dhe të informoni BQK-në lidhur me këtë.

FAZA PAS – APLIKIMIT

Shqyrtimi i aplikacionit tuaj nga ana e Bankës Qendrore e Republikës së Kosovës (BQK) do të zgjasë deri nëntë muaj. Pas shqyrtimit BQK do të vendosë nëse do të miratojë regjistrimin e institucionit tuaj apo jo.

FAZA PARA-APLIKIMIT

Në këtë fazë ju duhet të konkretizoni idenë tuaj duke përcaktuar se çfarë pritni nga ky proces dhe të kërkonit takim informues me Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës. Para mbajtjes së takimit informues ju duhet të përgatiteni për të prezantuar një përmbledhje të shkurtër të biznesit të propozuar, në këtë takim.

FAZAT E HERSHME

Vlerësoni mundësitë tuaja me kujdes sepse ka alternativa të ndryshme, përpara se të filloni këtë proces. Nëse themelimi i një IMF-je apo IFJB-je është vendimi i duhur për ju, ju do të duhet të filloni të zhvilloni planin tuaj të biznesit.

Brenda kësaj periudhe kohore, shqyrtohet kompletueshmëria e aplikacionit tuaj, shkëmbehen shkresa njoftuese, mbahen takime sqaruese, etj.

Pyetni vetën tuaj?

NË KËTË FAZË

- Si do ta financoi IMF/IFJB-në tuaj?
- Çfarë produkte dhe me çfarë çmimesh do të ofroni?
- Çfarë stafi është i nevojshëm dhe si do ta rekrutoni?
- Çfarë sistemi të TI do të përdorni?

Kur jeni të gatshëm të filloni këtë proces, ju lutem kontaktoni Departamentin e Licencimit dhe Standardizimit për të caktuar takim informues para aplikimit në:

+381 (0) 38 / 222 055 Licencimi@bqk-kos.org
Rr. Garibaldi nr. 33, Prishtinë, Republika e Kosovës

Informacione dhe materialet lidhur me procesin e regjistrimit të IMF-ve dhe IFJB-ve mund t'i merrni edhe përmes ueb faqes zyrtare të BQK-së www.bqk-kos.org

SHTOJCA II – KRITERET E BQK-së PËR REGJISTRIMIN E IMF-VE / IFJB-VE

Kriteret e regjistrimit të Institucioneve Mikrofinanciare (IMF) në Republikën e Kosovës janë përcaktuar në nenin 8, paragrafi 3 dhe 4 të Ligjit nr. 04/L-093 për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare. Sipas këtyre dispozitave, Banka Qendrore e Republikës së Kosovës (BQK) miraton regjistrimin e IMF-së kur të plotësohen kushtet e mëposhtme:

1. plani i biznesit bazohet në analiza të sakta mbi supozime të arsyeshme;
2. struktura organizative e IMF-së së propozuar do t'i lejojë BQK-së të ushtrojë mbikëqyrje efektive dhe të konsoliduar;
3. IMF do të veprojë në pajtueshmëri me të gjitha dispozitat e këtij ligji;
4. kualifikimet, përvoja dhe integriteti i Drejtorit apo Menaxherit të saj të lartë janë të përshtatshëm për planin e biznesit të IMF-së së propozuar dhe aktiviteteteve të planifikuara;
5. aksionarët kryesor të IMF-së së propozuar janë të aftë dhe të përshtatshëm siç përcaktohet nga BQK-ja në nenin 35 dhe nenin 37 të këtij ligji;
6. struktura e pronësisë së IMF-së nuk do të pengojë mbikëqyrjen efektive.

Në rastet kur kemi të bëjmë me aplikacione për licencim si subjekt i varur i institucionit financiar të huaj, subjektet aplikuese duhet të plotësojnë edhe kriteret e mëposhtme:

1. autoritete kompetente që mbikëqyrin IF-në në vendin e saj amë kanë dhënë pëlqimin e tyre me shkrim për dhënien e regjistrimit;
2. BQK-ja përcakton se IMF mbikëqyret në mënyrë adekuate në bazë të konsoliduar globale nga mbikëqyrësi i saj në shtetin amë. Mbikëqyrësi nga shteti amë duhet ta pranojë me shkrim se është në dijeni të regjistrimi të IMF-së së re dhe pajtohet që t'i ofrojë informatat BQK-së me kërkesë të saj.

Mirëpo, BQK-ja refuzon regjistrimin e IMF-së, nëse sipas gjykimit të saj të arsyetuar, lëshimi i një regjistrimi të këtillë do të:

- vinte në rrezik qëndrueshmërinë financiar të IMF-së së propozuar ose të sistemit financiar në përgjithësi;
- zvogëlonte në mënyrë substanciale konkurrencën.

Ndërsa, kriteret e regjistrimit të Institucioneve Financiare Jobankare (IFJB) në Republikën e Kosovës janë përcaktuar në 6, paragrafi 2, nënparagrafi 2.1 të Rregullores për Regjistrimin, Mbikëqyrjen dhe Veprimtaritë e Institucioneve Financiare Jobankare. Sipas këtyre dispozitave, Banka Qendrore e Republikës së Kosovës (BQK) miraton regjistrimin e IFJB-së kur të plotësohen kushtet e mëposhtme:

- themeluesit të kenë reputacion të mirë, burim të ligjshëm të fondeve të kapitalit, të kenë mundësi financiare për investimin e fondeve të planifikuara, si dhe mundësi financiare për realizimin e financimeve të nevojshme për vazhdimin e qëndrueshëm të veprimtarisë së institucionit;
- kualifikimet, përvoja dhe reputacioni i anëtarëve të bordit të drejtorëve dhe kryeshefit ekezekutiv të jenë të përshtatshme për realizimin e planit të biznesit;
- plani i biznesit i paraqitur duhet të jetë real dhe konkurrues në treg.

Mirëpo, BQK-ja refuzon regjistrimin e IFJB-së, nëse nuk plotësohen kërkesat Rregullores për Regjistrimin, Mbikëqyrjen dhe Veprimtaritë e Institucioneve Financiare Jobankare apo në aplikacion janë deklaruar informata të rrejshme.

SHTOJCA III – ALTERNATIVAT NDAJ LICENCIMIT BANKAR

Në varësi të planit të biznesit ose aktiviteteve që të interesuarit dëshirojnë të ndërmarrin, themelimi i një banke nuk është i vetmi option ose optioni më i përshtatshëm i mundshëm. Ekzistojnë dy alternativa tjera të themelimit si institucion financiar (Institucionet Mikrofinanciare– IMF dhe Institucionet Financiare Jobankare– IFJB) të cilave u lejohej të ofrojnë disa nga shërbimet që ofrojnë bankat, me kosto potencialisht më të ulët se themelimi i një banke. Tipari kryesor dallues në mes të bankave dhe këtyre institucioneve është marrja e depozitave, aktivitet ky i lejuar vetëm për banka. Megjithatë, në marrje të depozitave mund të angazhohen edhe IMF-të (me aprovim paraprak nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës), mirëpo në asnjë rast një IMF nuk mund të angazhohet në mbledhje e depozitave që kalojnë pesëdhjetë përqind (50%) të suficitit të kapitalit të tij ose shumën maksimale prej njëqind e njëzetepesë mijë (125,000) euro, cilado që të jetë më e vogël. Nëse të interesuarit kanë për qëllim të angazhohen në veprimtari tjera financiare (që nuk ka të bëjë me mbledhjen e depozitave) mund të konsiderojnë edhe marrjen e miratimit nga BQK për themelimin e IFJB-së përmes së cilit mund të angazhohen në veprimtari tjera financiare.

Ushtrimi i aktiviteteve të lejuara për institucionet financiare pa miratim (licencim/regjistrim) paraprak nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës është vepër penale.

Institucionet Mikrofinanciare

Institucion mikrofinanciar (IMF) është person juridik i organizuar si shoqëri aksionare, aktiviteti primar i të cilit është dhënia e kredive dhe ofrimi i një numri të kufizuar të shërbimeve financiare për mikro dhe subjektet e vogla juridike, ekonomitë familjare me të hyra të ulëta dhe personat me të hyra të ulëta. Aktivitetet e lejuar për institucionet mikrofinanciare janë:

- ofrimin e shërbimeve të pagesave lidhur me huat e dhëna klientëve;
- përfitimin e fondeve me anë të granteve apo me huazime me qëllim të huadhënies apo për përdorimin e tyre;
- huazimin nga dhe vendosjen e fondeve në tregje dhe institucione të miratuara nga BQK-ja me qëllim të menaxhimit të likuiditetit të tyre;
- përfitimin, posedimin, dhënien me qira, marrjen me qira, mirëmbajtjen, transferimin, shitjen ose largimin e çdo pasurie të paluajtshme apo të luajtshme që është shfrytëzuar për realizimin e biznesit të tyre;

- sigurimin e ndihmës financiare, teknike dhe profesionale dhe trajnimi i klientëve të tyre apo ofrimi i ndihmës që atyre tu ofrohen shërbime në fushat e tilla;
- institucionet mikrofinanciare gjithashtu mund të angazhohen në aktivitete tjera financiare, siç mund të përcaktohen nga BQK-ja me rregullore ose urdhëresë; dhe
- BQK-ja po ashtu mund ta ndalojë ose kufizojë çdo institucion të regjistruar mikrofinanciar në angazhimin në ndonjë nga aktivitetet e lejuara të përcaktuara në këtë nen të këtij ligji. Në këtë rast, BQK do të japë me shkrim arsyet për vendimin e saj.

Kriteret për licencim bankar zbatohen përshtatshmërisht edhe për regjistrimin (licencimin) e IMF-ve, ndërsa procedura e licencimit është e sqaruar në Manualin për Regjistrimin e IMF-ve dhe IFJB-ve. Me rastin e regjistrimit (licencimit), IMF kanë të drejtë të ofrojnë të gjitha aktivitetet e lejuara për IMF.

Institucionet Financiare Jobankare

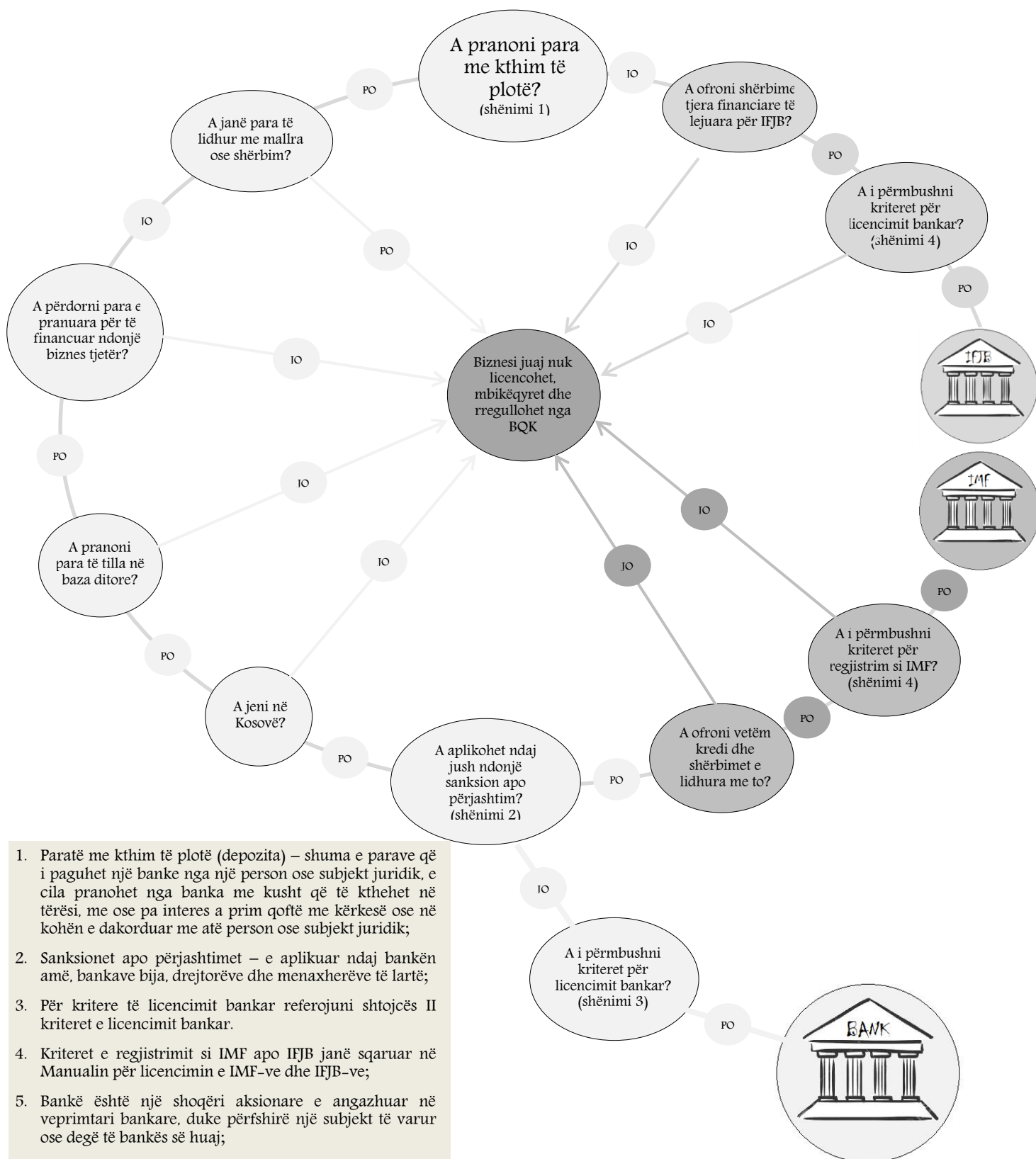
Institucion financiar jobankar (IFJB) është personi juridik që nuk është bankë e as institucion mikrofinanciar, që është i regjistruar (licencuar) nga BQK-ja për t'u angazhuar në një ose më tepër nga veprimtaritë e lejuara për IFJB. Qëllimi kryesor i institucioneve financiare jobankare është dhënia e kredive, lidhja e marrëveshjeve për hua dhe qira, nënshkrimi, tregtimi i letrave me vlerë; veprimi si shoqëri investuese ose këshilltar i investimeve; apo ofrimi i shërbimeve të tjera financiare siç janë këmbimi valutor; kredit kartat; faktoringun ose garancitë ose shërbime të tjera financiare, informative, këshillëdhënëse dhe operacionale. Si pjesë e qëllimit të tyre, institucionet jobankare financiare gjithashtu mund të angazhohen në aktivitete në vijim:

- ofrimin e shërbimeve të pagesave lidhur me huat e dhëna klientëve;
- përfitimin e fondeve me anë të granteve apo me huazime me qëllim të huadhënies apo për përdorimin e tyre;
- huazimin nga dhe vendosjen e fondeve në tregje dhe institucione të miratuara nga BQK-ja me qëllim të menaxhimit të likuiditetit të tyre;
- sigurimin e huave për të financuar blerjen e pajisjeve;
- përfitimin, posedimin, dhënien me qira, marrjen me qira, mirëmbajtjen, transferimin, shitjen ose largimin e çdo pasurie të paluajtshme apo të luajtshme që është shfrytëzuar për realizimin e biznesit të tyre;
- transferimin dhe pranimin e parave, ose të shërbimeve të pagesave, për pagesat që kryhen brenda dhe jashtë vendit; dhe
- sigurimin e ndihmës financiare, teknike dhe profesionale dhe trajnimi i klientëve të tyre apo ofrimi i ndihmës që atyre tu ofrohen shërbime në fushat e tilla.

Me rastin e aplikimit për regjistrim (licencim), aplikuesit duhet të specifikojnë saktë aktivitetet të cilat planifikojnë të ofrojnë, pasi që regjistrimi i BQK-së për IFJB lëshohet për aktivitete të kërkuara. Shtimi i

aktiviteteve pas regjistrimit është transaksioni që kërkon miratimi paraprak nga BQK. Në qoftë se të interesuarit dëshirojnë të themelojnë IFJB me aktivitet të dhënies së kredive duhet të kenë parasysh kufizimet në shumën maksimale të kredisë që mund të ofrohet nga IFJB për një person. Prandaj, shumën maksimale të kredisë që një institucion jobankar financiar mund t'ia japë një personi të vetëm ose një subjekti juridik nuk mund të tejkalojë njëzet përqind (20%) të portofolit aktual të huas. BQK-ja po ashtu mund t'ia ndalojë ose kufizojë çdo IFJB angazhimin në ndonjë nga aktivitetet e lejuara. Në këtë rast, BQK do të japë me shkrim arsyet për vendimin e saj.

Procedura e regjistrimit është e sqaruar në Manualin e Regjistrimit të IMF-ve dhe IFJB-ve.

1. Paratë me kthim të plotë (depozita) – shuma e parave që i paguhet një banke nga një person ose subjekt juridik, e cila pranohet nga banka me kusht që të kthehet në tërësi, me ose pa interes a prim qoftë me kërkesë ose në kohën e dakorduar me atë person ose subjekt juridik;
2. Sanksionet apo përjashtimet – e aplikuar ndaj bankën amë, bankave bija, drejtorëve dhe menaxherëve të lartë;
3. Për kriteret e licencimit bankar referojuni shtojcës II kriteret e licencimit bankar.
4. Kriteret e regjistrimit si IMF apo IFJB janë sqaruar në Manualin për licencimin e IMF-ve dhe IFJB-ve;
5. Bankë është një shoqëri aksionare e angazhuar në veprimtari bankare, duke përfshirë një subjekt të varur ose degë të bankës së huaj;
6. Institucion mikrofinanciar (IMF) është person juridik i organizuar si shoqëri aksionare, aktiviteti primar i të cilit është dhënia e kredive;
7. Institucioni financiar jobankar (IFJB) është personi juridik që nuk është bankë e as institucion mikrofinanciar, që është i regjistruar (licencuar) nga BQK-ja për t’u angazhuar në një ose më tepër nga veprimtaritë e lejuara për IFJB.